

№ 42 (20555) 2014-рэ илъэс ГЪУБДЖ ГЪЭТХАПЭМ и 4

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ **—**

Тихэхъоныгъэхэр алъегъэІэсы

Дунаим щыціэрыіо тиансамблэу «Налмэсыр» тарихъым хэмыкіокіэщт зэхахьэхэм, концертхэм ахэлажьэзэ, Адыгэ Республикэм щытхъур къыфехьы. КъышІырэ къашъохэмкІэ тишэн-хабзэхэр, льэпкъ культурэм ихэхъоныгъэхэр къејуатэх, адыгэ шъуашэм идэхагъэ ціыфхэм алъегъэјэсы.

Олимпиадэу Шъачэ щыкІуагъэм икультурнэ программэ хэхьэрэ зэlукlэгъу гъэшІэгъонхэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокІо ансамблэу «Налмэсыр» ахэлэжьагъ. Урысыем и Президентэу Владимир Путиныр, хэгъэгум и Правительствэ икъулыкъушІэхэр, УФ-м ишъолъырхэм ялыкІохэр «Налмэсым» иконцерт ягуапэу еплъыгъэх, тиартистхэм яІэпэІэсэныгъэ осэ ин къыфашІыгъ.

Тиартистхэр Шъачэ къызекІыжьхэм Москва кІуагьэх. Урысыем и Правительствэ финансхэмкІэ и Къэралыгъо университет загъэпсыгъэр илъэс 95-рэ

зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ концертым хэпэжьагъэх.

- Кремлым щызэхащэгъэ пчыхьэзэхахьэм Адыгеим инароднэ артистхэу, орэдыю ціэрыюхэу Иосиф Кобзон, Нэфышъ Чэрым, зэлъашІэрэ ансамблэхэр къырагъэблэгъагъэх, — къеlуатэ «Нал-мэсым» ихудожественнэ пащэу, Пшызэ ыкІи Адыгеим язаслуженнэ артистэу Хъоджэе Аслъан. — Концертыр тэри тшІогьэшІэгьоныгь. Нэбгырэ 20 хъухэу тиартистхэр зэхахьэм къыщышъуагъэх. «Налмэсым» концертышхохэр Урысыем къыщитынхэу зегъэхьазыры.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

АФЭШІЭГЪО Рэмэзан: «Зиунэ къэзыбгынагъэхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэным иІофыгъо Адыгеим щыпсэухэрэм апэблагъ»

Урысые политическэ партиеу ІэпыІэгъу афэхъу. Зиунэ къэзыб-«Единэ Россием» и Адыгэ къутамэ игъэцэкІэкІо комитет ипащэу Афэшіэгьо Рэмэзанэ зэрильытэрэмкіэ, Украинэм ишьольырхэу зыщымырэхьатхэм къарыкІырэ цІыфхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэнымкіэ УФ-м ипащэхэм унашьоу ашІыгьэр тэрэз.

— Мы Іофыгъор тиреспубликэ къыпэблагъэу щыт. Сыда пІомэ Сирием щыкорэ заом имашо къыхэкІыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэм илъэс заулэ хъугъэу Адыгеир

гынэгъэ цІыфхэм тишІуагъэ зэрядгъэкІырэм къегъэлъагъо Урысыем ыкІи ащ щыпсэурэ лъэпкъ зэфэшъхьафхэм тигъунэгъу къэралыгъом фыщытыкІзу фыряІзр, еІо ащ.

Украинэм икъокІыпІэ ыкІи икъыблэ шъолъырхэм Адыгеир апэблагъэу зэрэщысыр А. АфэшІагьом къыхегьэщы. Бэхэм мы къэралыгъом янэІуасэхэр, яныбджэгъухэр ыкІи яблагъэхэр исых.

- Къэралыгъор агъэІорышІэ-

нымкІэ сыд фэдэрэ лъэныкъокІи фитыныгьэ зимы ехепанитиф хэр къызэрэрафэкІыхэрэм, яныдэлъфыбзэ зэрэрамыгъэгущы-Іэхэрэм дебгъэштэнэу щытэп. Лъэпкъыбэ зэрыс къытпэблэгъэ Украинэр джырэ уахътэм къэтыухъумэным ыкІи ІэпыІэгъу тыфэхъуным цІыфхэр къежэх. Ащ къыхэкІыкІэ партиеу «Единэ Россием» тикъэралыгъо щыпсэухэрэм афигъэхьыгъэ Джэпсалъэм тыгукІэ детэгъаштэ, — къыхигъэ-щыгъ Р. АфэшІагьом.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие иунаг

Тэхъутэмыкъое районым хэдзынхэмкіэ ичіыпіэ комиссие хидзын фитыныгъэ зиіэ макъзу хэтыщтыр гъзнэфэгъзным ехьыліагъ

Хидзын фитыныгъэ зи!эу комиссием хэк!ыжьыгъэм ычІыпІэкІэ Тэхъутэмыкъое районым хэдзынхэмкіэ ичіыпіэ комиссие хагъэхьащт кандидатурэмкіэ къагъэлъэгъуагъэм хаплъи, Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием ицІыфхэм хэдзынхэмрэ референдумымрэ ахэлэжьэнхэмкІэ фитыныгъэу -ифи- «желы парантие шъхьа в меже на Іорэм ия 22-рэ, ия 26-рэ, ия 29-рэ статьяхэр, Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъалэ, ирайон хэдзынхэмкІэ ичІыпІэ комиссие ехьылlагь» зыфиlорэм ия 5-рэ, ия 16-рэ статьяхэр ІзубытыпІз къызыфишІыхэзэ, Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие унашъо ышіыгъ:

1. ЛІыІужъу Заур Аскэр ыкъор, 1983-рэ илъэсым къэхъугъэр, муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Яб-

~~=~~

лоновскэ къэлэ псэупІэм» иадминистрацие ипащэ игуадзэ, комиссием хагъэхьанэу хэдзакІохэм язэlукlэ игьоу щальэгъугьэр, Тэхъутэмыкьое районым хэдзынхэмкІэ ичІыпІэ комиссие хидзын фитыныгъэ иІэу хэтынэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Мы унашъор Тэхъутэмыкъое районым хэдзынхэмкіэ ичіыпіэ комиссие іэкіэгъэхьэгъэнэу.

3. Мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхэутыгъэнэу. Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ

комиссие и Тхьаматэу Н. А. СЭМЭГУ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦІАЦІ къ. Мыекъуапэ,

мэзаем и 25-рэ, 2014-рэ илъэс N 41/166-6

КІ эу къыхахыщтых

УФ-м и Апшъэрэ хьыкум ихьыкумышІхэм якуп кІэу зэхэщэжьыгъэным хэлэжьэщт Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ хьыкум и Тхьаматэ.

УФ-м и Апшъэрэ хьыкум ихьыкумыші хъунхэмкіэ кандидатхэм якъыхэхынкІэ хэушъхьафыкІыгьэ квалификационнэ коллегие ыкІи хэушъхьафыкІыгъэ ушэтын комиссием хэтыщтхэр агъэнэфагъэх.

Къыблэ федеральнэ шъолъырым ихьыкумхэм ялІыкІохэм язэхэсыгьоу Ростов-на-Дону щыкІўагъэм Къыблэ федеральнэ шъолъырымкіэ хэушъхьафыкІыгъэ ушэтын комиссием хэхьагь АР-м и Апшъэрэ хьыкум и Тхьаматэу, юридическэ шіэныгъэхэмкіэ докторэу, Адыгэ къэралыгьо университетым уголовнэ хабзэмкІэ икафедрэ ипащэу Трэхъо Аслъан.

АР-м ихьыкумхэм япресс-къулыкъу ипащэу Анастасия Шишкинам къызэрэтијуагъэмкіэ, комиссием зэкІэмкІи нэбгырэ 11 хэт, ахэм ащыщэу 8-р шъолъырхэм къарыкІыгьэ хьыкумышІых, 3-р — юристхэм я Урысые общественнэ объединениехэм ялыкох. Мыхэр зэгъусэхэу хэушъхьафыкІыгьэ ушэтын комиссием хэтхэу УФ-м и Апшъэрэ

хьыкум ихьыкумышІхэм ахэхьащт кандидатхэм ушэтынхэр арагъэтыщтых.

УФ-м и Апшъэрэ хьыкум ихьыкумышІхэм якуп кІзу зэхэщэжьыгъэным ушъхьагьоу фэхъугьэр Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным иунашъокІэ Урысыем и Апшъэрэ хьыкумрэ и Арбитражнэ хьыкум шъхьа эрэ зэхэгъэхьажьыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект зэрэкІэтхэжьыгьэр ары. Джырэ уахътэм гражданскэ, уголовнэ, административнэ, нэмык Іофхэм язэхэфын ыкІи хьыкумхэм медешахеседе неішфоік лъыплъэгъэным Урысыем и Апшъэрэ хьыкум фэгьэзагь. Арбитражнэ хьыкумыр экономикэм ылъэныкъокІэ къэуцурэ зэмызэгъыныгъэхэм язэхэфын дэлажьэ. Хэбзэгъэуцугъэр заштэкІэ, а пшъэрылъхэр къафэнэжьыщтых, ау зы къулыкъоу щытыщтых.

Шъолъырхэм ащыІэ Апшъэрэ ыкІи Арбитражнэ хьыкумхэм пшъэрылъэу ыкІи фитыныгъэу я агъэхэр къэнэжьыщтых. Хэбзэгьэуцугьэм ипроект къызэрэдилъытэрэмкіэ, УФ-м и Апшъэрэ хьыкум хьыкумышІи 170-рэ хэхьащт.

КІАРЭ Фатим.

ЯІо́фшІэн осэшІу къыфашІыгъ

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ишіэныгъэлэжьхэм я Совет изэхэсыгъоу мы мафэхэм щыіагьэр къэбар гушіуагьокіэ рагьэжьагь. Апшьэрэ еджапіэм иректорэу Къуижъ Саидэ щытхъу тхылъхэу Москва къырихыжьыгъэхэм къызэраушыхьатырэмкіэ, университетым иіофшіэн федеральнэ гупчэм осэшіу къыфишіыгъ. Ар игуапэу иіофшіэгьухэм ариіуагь.

Гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэ хэхъоныгъэхэр ашІынхэм, научнэ ІофышІэхэр, зисэнэхьат хэшІыкІышхо фызиІэ специалистхэр гъэхьазырыгъэнхэм университетым и ахьыш у зэрэхэлъым ыкІи ар къызызэ-Іуахыгъэр илъэс 20 зэрэхъугъэм апае УФ-м и Федеральнэ

Зэlукіэ Федерациемкіэ и Совет унашъоу ышІыгъэм диштэу Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым Щытхъу тхылърэ кубокрэ къыфагъэшъошагъэх. Джащ фэдэу УФ-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерстви гъэхъэгъэшІухэр зиІэ апшъэрэ еджапіэм Щытхъу тхылъ къыритыгь. Мэхьанэшхо зиІэ шІухьафтынхэр Къуижъ Саидэ мэфэк шІыкІэм тетэу Москва къыщыратыжьыгьэх, ректорэу зэрагъэнэфагъэмкІи къыфэгушІуа-

– Мыщ фэдэ осэшІу къызэрэтфашІыгъэмкІэ зэкІэми сышъуфэгушю, — къыІуагъ июфшіэгъухэм закъыфигъазэзэ ректорым. — Хэхъоныгъэу тиІэхэм такъыщымыуцоу ыпэкІэ тылъыкІотэнэу сэгугъэ.

Университетым ипроректорхэр зэкіэ яіэнатіэхэм къызэра-Іунэжьыхэрэр Къуижъ Саидэ нэужым къыхигъэщыгъ. Джащ

DL

MEXHE

19

4

фэдэу Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым икафедрэ ипрофессорэу Набэкъо Заурбэч естественнэ шІэныгъэхэмкІэ Урысые Академием и Адыгэ шъолъыр къутамэ ичлен-корреспондентэу зэраштагьэр къыІуагь. Ар къэзыушыхьатырэ тхыльымрэ бгьэхьалъхьэмрэ ритыжьыгъэх. Урысыем дзюдомкІэ изэнэкъокъоу илъэс 18-м нэс зыныбжьыхэр зыхэлэжьагьэхэм я 3-рэ чІыпІэр къыщыдэзыхыгъэу мы апшъэрэ еджапІэм епхыгьэ колледжым щеджэрэ Мерэм Дамир дипломрэ ахъщэ шІухьафтынрэ фагъэшъошагъэх.

Нэужым Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ишІэныгъэлэжьхэм я Совет хэтхэр Іофыгьо зэфэшъхьафхэм ахэплъагъэх, унэшъо гъэнэфагъэхэри ашІыгъэх.

ПІАТІЫКЪО Анет. Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан

СОЦИАЛЬНЭ ІОФЫГЪОХЭР

Зэнэкъокъум иапэрэ уцугъо аухыгъ

Тигъэзетеджэхэр зэрэщыдгъэгьозагъэхэу, Адыгэ Республикэм Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхьоныгьэмкІэ и Министерствэ унашьо зэришІыгьэм тетэу, «ІофшІэныр анахь щынэгъончъэу зыщызэхэщэгьэ организациер» зыфиюрэ зэнэкъокъур илъэс къэс зэхащэ. Ар уцугъуитоу рагъэкокы.

Мы ІофтхьабзэмкІэ пшъэрылъ шъхьаІэу зэхэщакІохэм зыфагъэуцужьырэр цІыфхэм ІофшІапІэхэр мехнеачноалениш дехеІпиІн є ІпеІшфоІк медехиативк нахь aнalэ тырягьэгьэтыгьэныр, анахь дэгьоу ар къызыдэхъурэр нэмыкіхэм щысэтехыпіэ ашіыным фэщэгъэнхэр, пстэуми анахь шъхьаlэр цІыфхэм япсауныгьэ къэухъумэгьэныр, ІофшІапІэхэм сэкъат ащыхъухэрэм, шъобж зэфэшъхьафхэр зытещагьэ хъухэрэм япчъагьэ къыщыгьэк!эгьэныр ары.

Зэнэкъокъум иапэрэ уцугъо республикэм

икъалэхэм ыкІи ирайонхэм ащызэхэщэгъэ организацие 200-м ехъу хэлэжьагъ (Мыекъуапэ изакъоу Іофшіэпіэ 58-рэ). Ахэм ащыщэу ащ текіоныгьэ къыщыдэзыхыгъэхэр мэзаем и 15-м ехъулІэу къыхагъэщыгъэх. Ахэр джы ятІонэрэ уцугьом

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхьоныгъэмкІэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу къызэриІорэмкІэ, республикэ зэнэкъокъум иятІонэрэ уцугьо изэфэхьысыжьхэр ІофшІэныр щынэгъончъэу зэхэщэгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм и Межведомственнэ комиссиеу шапхъэхэр гъэцэкІэгъэнхэм лъыплъэрэм ышІыщтых, а 1-рэ, я 2-рэ ыкІи я 3-рэ чІыпІэхэр

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

щызэнэкъокъущтых.

зыфагьэшъошагьэхэр шІэхэу къэнэфэщтых.

Япшъэрылъхэр агъэнэфагъэх

Мэзаем ыкІэхэм адэжь къунчыкъохьаблэхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм яобществэу «Гугъэм» игъэкІотыгъэ зэlукІэгъу иІагь. Къунчыкъохьэблэ унэгьуи 183-рэ хъурэ лІэкъо 25-мэ ялыко щырыщ фэдиз зэlукіэм къекІолІэгьагь. «Гугьэм» игьэцэкІэкІо комитет итхьаматэу Къэзэнэ Юсыф зэlукlэр къызэlуихызэ къыхигьэщыгь: «Гугьэр» зэхэтщагьэу Іоф зишІэрэр илъэс 14 хъугъэ. Мы уахътэм къыкІоцІ анахь пшъэрылъ шъхьа эхэу зыфэдгьэуцужьыгьэу тызыдэлэжьагъэхэр Мыекъуапэ е къуаджэм къащыхъугъэ тиныбжьыкІэхэм, студентхэм тынаІэ атедгъэтыныр къин е хъяр зијэхэм тафэсакъыныр, тикъоджэгъу цІэрыІохэм яюбилей мэфэкІхэм тахэлэжьэныр ыкІи фэшъхьаф Іофыгъоу щыІэныгъэм къыгьэуцухэрэр тызэкъотэу зэшІотхынхэр ары. Тикъуаджэ тятэтянэхэр, тшыхэр, тшыпхъухэр зэрэдэсыр зыкІи зыщыдгъэгъупшэрэп. АщкІэ тикІалэхэм угу ябгъэнэп. Мэщытым, къэм е фэшъхьаф Іофхэм япхыгъэу льэІу зиІэу къыттефэхэрэм гупыкІ зиІэхэу Пэнэшъу Уцужьыкъо, Пэнэшъу Адам, МэщлІэкъо Къэплъан, ЖакІэмыкъо Рэмэзан ыкІи Юсыф, ХъокІо Юр, нэмыкІхэри адеІэх. Ахэм лъэшэу тафэраз. Япсауныгъэ пытэу, ямылъку хахъоу, яунагьохэм бэрэчэтыгьэрэ гуфэбэныгъэрэ арылъэу псэунхэу мыхэм тафэлъаlo».

ГъэцэкІэкІо гупчэм ІофшІагьэу иІэм, къыдэмыхъугьэхэм къекІолІагъэхэр тхьаматэм щигъэгъозагъ.

«Гугъэм» зыфигьэуцужьыгьэ пшъэрылъхэр зэрагьэцэкІэщтхэм, афэлъэкІыщтым, ащкІэ амалэу яІэхэм, ашІэн фаеу апэ илъхэм сыхьат заулэм къыкіоці шъхьэихыгъэу зэкъоджэгъухэр тегущыІагьэх. Къунчыкъохьаблэхэм зэрафэгумэкІыхэрэр инэу къахэщэу, гупшысэ куу ахэлъэу мыщ къыщыгущыІагьэх Емыж Аслъанчэрый, Пэнэшъу Адам, Пэнэшъу Батмырз, МэщлІэкъо Къэплъан, Тхыгъо Рэмэзан, Хьазэщыкъо Юныс, нэмыкІхэри. Мызэу, мытюу Къуекъо Аслъанбыйи, Хъунэ Юри пшъэрылъэу «Гугъэм» зыфигъэуцужьхэрэм яеплъыкІэхэр къыраІолІагьэх. ЗэІvкІэм хэлэжьагьэхэм зэфэхьысыжьхэр ашІыхи, ІэІэт шІыкІэм тетэу илъэсым зичэзыу Іофыгъохэу агъэцэкІэщтхэр зэхагъэуцуагъэх.

Мы илъэсым усакІоу Пэнэшъу Хьазрэт ыныбжь илъэс 80, къуаджэу Къунчыкъохьаблэ еджапІэ зыдэтыр илъэс 90-рэ зэрэхъухэрэр Ю. Къэзанэм агу къыгъэкlыжьыгъ. Ахэм афэгъэхьыгъэ Іофыгьоу агъэхьазырхэрэм къунчыкъохьаблэхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм алъэкІ къызэрихьэу ахэлэжьэнхэу зэращыгугьырэр ащ къы-Іуагъ.

(Тикорр.).

БзэджэшІагьэ зезыхьэгьэ Роман Анохиным фэгъэхынгъэу къызэјуахыгъэ уголовнэ Іофыр Мыекъопэ район хыкумым зэхифыгъ ыкІи 2014-рэ илъэсым мэзаем и 27-м ащкІэ унашъо ышІыгъ. ЦІыфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылъэу тырищагъэхэм апкъ къикІыкІэ идунай зэрихъожьыгъэмкІэ ар агъэмысэщтыгъ.

ХэбзэухъумэкІо къулыкъухэм зэхащэгьэ оперативнэ уплъэк унхэм къызэрагьэльэгьуагьэмкІэ, Роман Анохинымрэ Абдзэхэхьаблэ щыпсэурэ хъулъфыгъэмрэ аркъ зэдешъуагъэх, нэужым нэбгыритІум азыфагу зэмызэгъыныгъэ къитэджагъ. Роман Анохиныр губжым хэтэу зыдешъогъэ хъулъфыгъэм ышъхьэрэ ынэгурэ шъобж хьылъэхэр атырищагъэх, нэужым бзэджэшІагьэ зыщызэрихьэгъэ чІыпІэр ыбгыни, зигъэбылъыжьыгъ. Хъулъфыгъэм шъобж хьылъэу тещагьэ хъугьэхэм апкъ къикlыкІэ ыпсэ хэкІыгъ.

Мы уголовнэ Іофым прокурорым еплъыкІ у фыри-Іэм Мыекъопэ район хьыкумми дыригъэштагъ, Роман Анохиным лажьэ иlэу ылъытагъ ыкlи илъэси 7 хьапс тырилъхьагъ.

Мы унашъом джыри хэбзэгъэуцугъэ кіуачіэ иіэгоп. В.И.ЛЕВКИНА.

Мыекъопэ районым ипрокурор иІэпыІэгъу, я 3-рэ класс зиІэ юрист.

Ціыфхэм Іофшіапіэ зыщарагъэгъотырэ Гупчэу Мыекъуапэ щыіэм иліыкіохэмрэ бзэджэшіагъэ зезыхьагъэхэм пшъэдэкіыжь ягъэхьыгъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышіапізу Адыгэ Республикэм щыіэм иіофышіэхэмрэ мы мафэхэм іофшіэгъу зэіукіэгъу яіагъ. Хьапсчіэсхэр атіупщыжьхэмэ, щыІэныгъэм хэгъэгъозэжьыгъэнхэм, Іоф ашіэн амал ахэм аіэкіэлъыным апае зэшіохыгъэн фэе Іофыгъохэм атегущыіагъэх.

къытырихыгъ.

ПшъэдэкІыжь зыхьыхэрэр къатІупщыжьынхэм зэрэфагъэхьазырхэрэм къытегущы агъ хэбзэгъэуцугъэу щыІэр зыукъогъэ бзылъфыгъэхэр зычІэсхэ колониеу N 6-м ипащэу Денис Суворовыр. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, хьапсым епхыгъэ сэнэхьатхэр зыщызэрагъэгъотырэ училищэу N 199-м бзэджэшІагъэ зезыхьэгъэ бзылъфыгъэхэр щеджэх. Илъэс къэс нэбгыри 100 фэдиз пщэрыхьакІэм, дэным, бзэным ыкІи дэпкъ еным фагъасэх. Сэнэхьатэу зэрагъэгъотыгъэм елъытыгъэу ежь хьапс коцыми юф щашэн амал яІэ мэхъу.

Хьапсым къыдэкІыжьынхэмкІэ мэзих къэнагьэу хэушъхьафыкІыгьэ егъэджэнхэр пшъэдэкІыжь зыхьыхэрэм афызэхащэх. Психологхэмрэ социальнэ ІофышІэхэмрэ ахэм адэлажьэх. Ащ нэмыкІэу, хьапсым бзылъфыгъэр къызэрэдэкІыжьырэм фэгъэхьыгъэ къэбар ар зыщыпсэурэ чІыпІэм агъэхьы, унэ иІэмэ ыкІи сэнэхьатэу зэригъэгъотыгъэмкіэ Іофшіапіэ ыгъо-

тын ылъэкіыщтмэ кізупчіэх. Арэу щытми, хьапсым къыдэкІыжьыхэрэр, анахьэу бзылъфыгъэхэр, Іофшіапіэ агъотынымкІэ къин хэфэх.

Мы гумэкІыгьор дэгьэзыжьыгъэным пае мыщ фэдэ нэбгырэ пэпчъ, зыщыпсэурэ чІыпІэм елъытыгъэу, ищыкІэгъэ ІэпыІэгъур егъэгъотыгъэн фаеу зэхахьэм хэлэжьагьэхэм алъытагъ. ЦІыфхэм Іофшіапіэ ягъэгъотыгъэнымкІэ Гупчэу Мыекъуапэ дэтым ипащэу Владимир Черниченкэм къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, пшъэдэкІыжь зыхьырэ бзыльфыгъэ 200-м щыщэу Мыекъуапэ щыпсэурэр проценти 5-р ары ныІэп. Арэу щытми, нэмыкі чіыпіэхэм ащыщ бзылъфыгъэхэми Іофшіапіэ зэрагъэгъотынымкІэ ІэпыІэгъу афэхъущтых. Ахэр зыщыпсэухэу, зыдэкІожьыщтхэ чІыпІэхэм елъытыгъэу яюфшіэгъухэм зафагъэзэщт, бзылъфыгъэхэм яшІуагъэ къарагъэкІынымкІэ ялъэІущтых.

Іофшіэгъу зэіукіэгъум зэзэгыныгы щызэдашыгым диштэу цІыфхэм ІофшІапІэ ягъэгьотыгьэнымкІэ Гупчэм илІыкІохэр, хабзэ зэрэхъугъэу, пшъэдэкІыжь зыхьыхэрэм адэжь къакІохэзэ ашІыщт, гущыІэгъу афэхъущтых, ІофшІэпІэ чІыпІэу щыІэхэр араІощтых, ІофшІэкІэ амалэу аlэкlэльхэр аупльэкlу-

Специалистхэм зэрагъэунэырэмкіэ, хьапсым къыдэкіыжьыгъэхэр щыІэныгъэм хэгъэгьозэжьыгьэнхэмкІэ ащ ишІуагьэ къэкІощт.

БзэджэшІагъэ зезыхьагъэхэм пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и Гъэ-ІорышІапізу АР-м щыІэм ипресс-къулыкъу.

ГухэкІ тщыхъоу тыфэтхьаусыхэ РСФСР-м изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Пэрэныкъо Чэтибэ ышэу Махьмудэ илъэс 91-м ыныбжь итэу идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ. Махьмудэ джэнэтым ихьащтхэм ащыщ хъунэу, иlахьылхэм, игупсэхэм псауныгъэ пытэ яlэнэу тафэлъаlo.

Мамый Руслъан, Бэгъужъэкъо Микад, Шъхьаплъэкъо Къэсэй, Стіашъу Юр, Шъхьаплъэкъо Гъучіыпс, Хъут Юр, Яхъуліэ Аслъанчэрый, Къэзэнэ Юсыф, Мэщфэшіу Нэдждэт, НэпшІэкъуй Заур.

НыбжьыкІэ форумым хэлэжьагъэх

Мыекъопэ къэралыгьо технологическэ университетым истудентхэр ныбжьыкІэ форумэу «Студенческий марафон-2014» зыфиюорэм мы мафэхэм хэлэжьагъэх. «Непэрэ ныбжьыкІэ политикэм и Гупч» зыцІэу къалэу Москва щыІэмрэ ныбжьыкІэ ІофхэмкІэ Федеральнэ агентствэмрэ Іофтхьабзэм кіэщакіо фэхъугъэр. Ар зыщызэхащагъэр кІэлэцІыкІухэр зыщырагъаджэу ыкІи япсауныгъэ зыщагъэпытэрэ Федеральнэ гупчэу «Смена» зыфиlоу Краснодар краим итыр ары. ЗэкІэмкІи форумым нэбгырэ 600-м ехъу хэлэжьагь, апшъэрэ еджэпІэ 34-мэ къарыкІыгъэ студентхэр зэіукіагъэх. Ахэр Астрахань, Краснодар, Ермэлхьаблэ, Воронеж, Казань, Орел, Пензэ, Тамбов, Пятигорскэ ыкІи нэмыкІ чІыпІэхэм къарыкІыгъэх.

Форумым июфшіэн программэ гъэшІэгъон къыдыхэлъытэгъагъ. Студентхэм творческэ ІэпэІэсэныгъэу, сэнаущыгъэу ахэльыр къагъэлъэгъуагъ. ЯеджэнкІэ, сэнэхьатэу зэрагьэгъотырэм елъытыгъэу ныбжьыкІэхэм бэ кІэу къалъэгъугъэр. Егъэджэнэу афызэхащагъэхэм ямызакъоу, ахэм лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ зэнэкъокъухэр афызэхащагъэх.

Тхьамафэм къыкІоцІ Мыекъопэ къэралыгьо технологическэ университетым ифакультет зэфэшъхьафхэм ястудент чанхэр Іофтхьабзэу зэхащагъэхэм ахэлэжьагьэх. Ахэм ягъусагь

социальнэ псэукІэмрэ пІуныгъэмрэкІэ проректорэу БрантІэ Мурат.

Спортыр шІу зылъэгъухэрэр волейболымкІэ, бадминтонымкіэ. бильярдымкіэ ыкіи нэмыкі спорт джэгукіэхэмкіэ зэнэкъокъугъэх. Творческэ программэхэми тистудентхэм дэгъоу закъыщагъэлъэгъуагъ. Орэдыю зэнэкъокъоу «Голос» ыкІи «Битва хоров» зыфиlохэрэм ахэлэжьагъэх. Апэнэсэ Астемир иорэдэу «Мыекъуапэ» зыфиlорэр ащ къыщајуагъ, ар зэкјэми агу рихьыгъ. Джащ фэдэу зэлъашІэрэ модельерхэм, режиссерхэм, актерхэм, журналистхэм мастер-классхэр ныбжьык эхэм къафагъэлъэгъуагъ, экскурсиехэм ащагъэх.

Зэфэхьысыжьэу ашІыгьэхэмкІэ тиапшъэрэ еджапІэ истудентхэм я 13-рэ чІыпІэр аубытыгь, зэкіэмкіи форумым командэ 34-рэ хэлэжьагь.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым истудентхэу мы Іофтхьабзэм хэлэжьагъэхэм яуахътэ гъэшІэгъонэу зэрагъэкІуагъэр къаlо. ЩыІэныгъэм къащыфэфедэжьынэу бэ алъэгъугъэри, зэхахыгъэри. НыбжьыкІэ форумым хэлэжьэнхэмкіэ къадэіэпыіагъэхэм зэкіэми зэрафэразэхэр къыхагъэшыгъ.

(Тикорр.).

Къуаджэр загъэпсыгъэр илъэс 90-рэ зэрэхъурэм ипэгъокІ

Си Нэтыхъуай

Сыкъызщыхъугъэу, сызыщапІугьэу, Сыбзэ зыдэльэу си Нэтыхъуай. Тыдэ сыкІуагъэми

сыкъыпфэзэщэу СыкъыокІужьы, сичылэ дышъ. Сыдэу удаха, сичылэ цІыкІу! Уцыкюу тэюми, сэркіэ уин. Чылэу щыІэмэ уанахь рэхьат. Чылэу щы Іэмэ уанахь гупсэф. Сикъоджэ к асэу, си Нэтыхъуай! Уинэжъы-Іужъхэр гукІэгъу закІ, Ныбжык Іэхэр пюнышъ,

Іэ зэкІэдзагь. Убай сабыйкІэ, си Нэтыхъуай, Щхы мэкъэ чэфым о удэк Іэжь. О сичылэу, о сичылэ дышъ, Чылэмэ ялыеу, си Нэтыхъуай. Асфальт-алырэгъур уиурам тедз, *Уиостыгьашъхьэхэр*

зэпэлыдыжьых.

Къытфагъэнэфы

анахь шІункІыми. Утес, сичыл, юшъхьэ льэгапіэм, Тетэп дунаим ощ нахь дахэ. Тижъымэ ячыгужъэу

Хьатрамтыку, Хы ШІуцІэ Іушъом о уІусыгь. Мэзи, псыхъуи уакІэдэІукІэу О ущыІагь.

Хьатрамтыкоу чылэжъ лъачІ, Ренэу уищытхъу о ябгъэ уагъ. Хьатраммэ я Пакьэу уипшъашъэ Хъишъэм хэхьагъэу ащымыгъупш. Непэ уимафэ, си Нэтыхъуай, Ильэс тюкІиплІырэ пшІырэ

УицІыфышъхьэ багьоу, Псауныгъэр уихъоеу, Гъэ мин огъашІ, си Нэтыхъуай!

ХЪУНЭ Разыет.

кьущьхьэхэм ясабыйхэр...

(КъызыкІэлъыкІорэр гъэтхапэм и 1-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

КІэух

Тыркуем мэфийрэ тыкъызэтым, тилъэпкъэгъухэм ящыІэкІэ-псэукІэ зэдгъэшІагъэ, цІыф Іушхэм нэІуасэ тафэхъугъ, гущыІэгъу тшІыгъэх. Адыгэкъалэ имузей икІэн хэгъэхъогъэным фэшІ лъэпкъым ижъыкІэ ыгъэфедэщтыгъэ Іэмэ-псымэхэм сурэтхэр къатетхыгъэх. ЦІыф гъэсагъэхэм ящыІэкІэ-псэукІэ зыщыдгьэгьозагь, ахэм афэгьэхьыгъэ тхыгъэхэр дгъэхьазырыгъэх. Гиныбжьыкіэхэм адыгэ лъэпкъым ишэн-хэбзэ дахэхэр нахь куоу ашІэнхэмкІэ аш мэхьанэшхо иІ.

Сыд фэдэ чІыпІэ къин адыгэхэр ифагъэхэми, яшэн-хэбзэзэхэтыкІэ дахэхэр, якъэбзэныгьэ ханагьэхэп, ахэр зэкІэ къаухъумагъ, лъагъэкІотагъ. «Адыгэ хабз», «адыгагъ» зыфаюрэ гущыІэхэм къарыкІырэр къагъэшъыпкъэжьы. ХьакІэм дахэу пэгъокІых, ящагухэм щагубзыухэр, былымхэр адэтых, яхатэхэр дэжъые чъыг дахэхэм зэлъаубытыгъэх. Къабзэх, дэгъоу адэлажьэх. Ящагухэр иных, зэгъэфагъэх, уц шхъуантІэр къащэкІы, ар лъхьэнчэ ціыкіоу, зэщизэу пыупкІыгъ (мыжъокІэ гъэпкІагъэхэп щагухэр). Уц упкІэгъэ дахэм ыкІыІу хъэдэн фыжь къабзэхэр теубгъуагъэхэу дэжъыер щагъэчъэпхъы.

Хэгъэгоу тилъэпкъэгъухэр зыщыпсэурэр ліыхъужъныгъэ ахэльэу сыдигъуи ахэм къаухъумагь. Къэралыгьом ар къыгурэю, Іэшъхьэтетхэр тилъэпкъэгъухэм дэгъоу къафыщытых, зэгурэІох, зэдэпсэух. Кавказ икІыгъэ тилъэпкъэгъухэм «Дети гор» (къушъхьэхэм ясабыйхэр) арающтыгъ. Сабыим фэдэхэу, Іэдэб дахэ ахэлъэу, къараюрэр агъэцакІзу, Іоф къиным щымыщынэхэу тырку лъэпкъым зырагъэкІугъ.

Ощх быбым фэдэу насыпыр къятэкъохэу, псауныгъэ пытэ яІэу, ягугъу дахэкІэ дунаим щашізу, ягухэль зиізтэу ильэсыбэрэ тилъэпкъэгъухэр щы-Іэнхэу тафэлъаІо.

Къалэу тыздэщыІагъэхэр: Стамбул, Дюздже, Сапандже. Чылэу къэткІухьагъэхэр: ГутІэхьабл, Хьэшкойхьабл, Бирамджэхьабл, Джамыйхьабл. Жадэхьабл, ХьакІэмзый, Къазыкъо цІыкІу, Къазыкъохьабл, Хьаткъохьабл, Шъхьэлэхъохьабл, Кытыжъхьабл, Шагудж-

Гухэлъэу тиІагъэр

Адыгэкъалэ имузей иІофышІэхэмкІэ мурадэу тиІагъэр къыддэхъугъ. Адыгэ диаспорэм фэгъэхьыгъэу тимузей чІыпІэ гъэнэфагьэ иІэнэу тыфэягь. Сицыхьэ телъ ар джы зэшІотхын зэрэтлъэкlыштым. музеим иloфышІэхэм Іофэу рагъэжьагъэр зэрагъэцэкІэщтым агу етыгъэу пылъыщтых, зэшІуахыщт. ЦІыфыр бай зышІырэр илъэпкъ къыкІугъэ гъогур, ятэжъхэм ящыІэкІагъэм, шэн-хэбзэ дахэу ахэлъыгъэхэм яхьылІэгъэ шІэныгъэ куухэр ары.

ІэпыІэгъу къытфэхъугъэхэр

Тимузей иІофышІэхэмкІэ Іофэу тызыпыхьагъэр икъу фэдизэу зэшІохыгьэ хъунымкІэ льэшэу зишІуагъэ къытэкІыгъэр КІэрмыт Мухьдин ары. Адыгэ хасэхэу тыздэщыІагьэхэм, цІыф гьэшІэгьонэу тызІукІагьэхэм нэ-Іуасэ тафэзышІыгьэри а кІалэр ары. Тыркуем ис тилъэпкъэгъухэр дахэу къытпэгъокІыгъэх. КІэрмыт Мухьдинэ шъхьэкІэфэныгъэу, лъытэныгъэшхоу къыфашІырэм ар ишыхьат. Тыфэраз лъэшэу. Псауныгъэ пытэ иІэу илъэпкъ фэлажьэу, сыд фэдэрэ Іофкіи пэрытныгъэр ыіыгъэу илъэсыбэрэ щыІэнэу тыфэлъаІо.

ХЪОКІО Муслъимэт. Адыгэкъал.

Лъэсрыкіохэр, шъусакъ!

2014-рэ илъэсым мэзаем и 17-м къыщегъэжьагъэу и 23-м нэс «Лъэсрыкly» зыфигорэ Гофтхьабзэр Адыгэ Республикэм щыкІуагъ. Ар зыфэгьэхьыгьагьэр гьогурыкІоныр щынэгъончъэу щытыныр ыкІи гьогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шІагъэхэр нахь макІэ шІыгъэнхэр ары. Іофтхьабзэр окlофэкІэ гьогурыкІоным ишапхъэхэр аукъуагъэхэу гъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ къэралыгъо инспекцием икъулыкъушІэхэм хэүкъоныгъэ 2463-рэ къыхагъэщыгъ, ахэм ащыщэу 202-м лъэсрыкІохэм ялажьэ хэлъэу агъэунэфыгъ.

Мыр анахь гумэкІыгъо шъхьајэу непэрэ мафэхэм къэуцухэрэм ащыщ. Транспортыр нахьыбэ хъу къэс, лъэсрыкІохэм сакъыныгъэу къызыхагъэфэн фаеми хэхъо.

ЛъэсрыкІохэм хэукъоныгъэу ашІыхэрэм янахьыбэр гьогур зыщызэпыпчынэу щымыт чІыпІэхэм зэращызэпырыкlыхэрэр, ар зэпачы хъумэ, апэкІэ къикІырэ машинэр бламыгъэкІэу гъогум зэрэтехьэхэрэр ары къызыхэкІырэр.

ЛъэсрыкІохэр! ГъогурыкІоным ишапхъэхэр шъумыукъонхэу тыкъышъоджэ. ШъуищыІзныгь нахь льапІз зэрэщымыГэр зыщышъумыгъэгъупш.

Ю. А. МАНЖУРИНА. Штабым иинспектор.

олимпиадэ джэгунхэмрэ піуныгъэмрэ

Егъэжьапізу фашіыгъэр лъагъэкІуатэ Пьер де Кубертен кІэщакІо фэ-

Адыгэ Республикэм физкультурэмкіэ ыкіи спортымкІэ и Комитет культурнэ-спорт фестивалэу джырэблагъэ зэхищагъэр Олимпиадэ джэгунхэм афэгъэхьыгъ.

«Олимпиадэм исыхьатхэр» зыфиюрэ зэlукlэгъухэу кІэлэцІыкІухэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ афызэхэтщагьэхэм тиреспубликэ испортсмен ціэрыюхэр ахэлэжьагьэх. Олимпиадэ джэгунхэм ятарихъ, спорт льэпкъэу зэрэзэнэкьокъущтыгьэхэр, нэмыкіхэри кьафэтіотагьэх.

ижъырэ Урымым апэрэ спорт зэнэкъокъухэр щызэхащэгъагъэх. Пчыр дзыгьэнымкіэ, бэнэнымкіэ (панкратионымкІэ), нэмыкІхэмкІи зэнэкъокъущтыгъэх. Анахь псынкІэу къэчъэщтыр язэрэмыгъаші эу лъэкі эу я і эр ауплъэкіущтыгъ. Къушъхьэ лъагэу Олимпым зэlукlэгъухэр щыкlощтыгъэх. Илъэсиплым къыкоці зэ шъхьафит урымхэм зэнэкъокъухэр яІэщтыгъэх.

Тиэрэ и 396-рэ илъэсым къыщыублагъэу спорт зэнэкъокъухэр зэхащэжьыщтыгъэхэп -Рим итехакІохэм апкъ къикІэу спортсменхэм фитыныгъэ аратыщтыгъэп. ЛІэшІэгъу 15 зытешІэм ыуж, 1896-рэ илъэсыр ары ныІэп Олимпиадэ джэгунхэр

Тиэрэ ыпэкіэ 774-рэ ильэсым зэхащэхэу зыфежьэжьыгьэхэр. гьэ кьэгьэльэгьонхэр Шьачэ

хъуи, дунаим испортсмен анахь -милО ехестеське дехшест пиадэ джэгунхэр апэрэу Урымым щыкІуагъэх.

Олимпиадэм хэбзэ хэхыгъэхэр иlэх. Лъэпкъхэр зэфещэх, спортсменхэм яІэпэІэсэныгъэ хагъэхъонымкІэ амалышІухэр аретых. Тамыгъэч иІэхэр агъэлъапіэх: Олимпиадэм имашіу, ибыракъ... Лъэпкъ шэн-хабзэхэр, творчествэр къыщагъэлъа-

Адыгэ Республикэм испортсменхэм ягьэхъагьэхэм яхьылІэ-Француз оркъхэм ащыщэу щызэхащагъэх. Къалэхэу Мые-

къуапэ, Адыгэкъалэ тикъуаджэ--упя мехеахыхее естопины мех ныгъэ мэхьанэ ныбжьыкІэхэм ашІогьэшІэгьоныгь, шІуагьэу ахахыгъэр макІэп. Тэхъутэмыкъое районым физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ икомитет ипащэу Джармэкъо Азмэт самбэмрэ дзюдомрэкІэ банэщтыгъ. Спортым иветеранхэмрэ кІэлэеджакІохэмрэ зэІуигьэкІэнхэр шэнышІу фэхъугь. Къэбар гьэшІэгьонхэр ныбжыык эхэм зэрэзэхахырэм дакloy, физкультурэмрэ спортымрэ нахь апыщагьэхэ мэхъух, япсауныгъэ агъэпытэ. Республикэ гимназием щызэхащэгъэ зэlукlэгъум тиспортсмен цlэры-

кэр, Ордэн Андзаур, Адыгеим

итренер-кІэлэегъаджэхэр хэлэжьагъэх. Олимпиадэм имашІо Мыекъуапэ щызыхыпъэхэм къэбар гъэшІэгьонхэр къаІотагьэх.

Мы мазэм Паралимпиадэ джэгунхэр Шъачэ щыкІощтых. Спорт зэнэкъокъухэм ныбжьыкІэхэр альыпльэхэзэ тиреспубликэ щыпсэурэ лъэпкъхэм якультурэ къызэрэщагъэлъагъорэм зыщагъэгъозэщт.

Ирина МАНЧЕНКО. Адыгэ Республикэм физкультурэмкіэ ыкіи спортымкІэ и Комитет иотдел ипащ.

Сурэтхэм арытхэр: Тэхъутэмыкъое районым зэјукјэр щэкіо; Олимпиадэм имашіо зыхьыгъэ Ордэн Андзаур ныбжьыкіэхэм ахэт.

ШІу алъэгъу, агъэлъапіэ

Къуаджэу Аскъэлае дэт фельдшер-мамыку ІэзапІэм ипащэу Бэгъушъэ Асыет лъэгъун дысијзу мафэ горэм ијофшјапјэ сыкІуагъ. Коридор нэфынэ къабзэм пхъэнтІэкІу кІыхьэу дэтым чэзыум ежэрэ бзылъфыгъэ заулэ тес. Сэлам зызэтэхым ыуж ахэр зэлъыкІуатэхи, сытІысынэу чІыпІэ къысфаунэкІыгъ. «Хьау, тхьашъуегъэпсэу, сэ Асыет лъэгъун дысиІ», — сІуагъэ. «Ар джыдэдэм процедурнэм щыІ, сымаджэхэм капельницэхэр ахегьэуцох. Тэри ары тызажэрэр», — къысаlожьыгь бзылъфыгъэ-ІэзапІэ щафыхагьэуцохэу къызэраІорэр згъэшІэгъуагъэ, сыда пІомэ ащ ІэпэІэсэныгъэ зэрищыкіагъэм нэмыкізу, пшъэдэкІыжьышхуи пылъ. «ЩыІэныгьэм укъыщенэ, Муслъимэт. Илъэс имызакьоу, сымэджэ онтэгъухэм сымышlэу сырэхьатыщтэп», яунэхэм защыфыхагъэуцохэрэр», ыlуи, тфэкlожьыгъэп. — alo сигущыІэгъухэм.

шъхьамысэу сымаджэхэм адэ- ары нахь, — elo Саныет. лажьэу, коллективэу зипащэри Саныет.

хэм. Капельницэхэр тикъоджэ дэдэм мы чІыпІэм сыщысыщтыгъэп, — къыхегъэхъожьы Шэуджэн Хъарыет. — ГъэрекІопагъэ чэщ горэм лъыдэкІуаем дэи сишІи, Асыет къысфащагъ. Іэзэгъу уцхэр къысишІэфыхэу чэш реным къыспэсыгь. Haxьышlylo пчъагъэ хъугъэ тиамбулаторие сызэхъужьыми «къыорыкlощтыр

- Чэщ Іофыр Асыетэп ныІа — Асыет фэдэу шэн гъэ- зезыхьанэу щытыр, ПэнэжьытІылъыгъэ дахэ иІэу, ыкІуачІэ къуае дэт «ІэпыІэгъу псынкІэр»

 Ціыфхэр гузэжъуапіэ зи-Іэдэб хэлъэу зэрищэу фельд- фэхэкІэ, нахьыбэрэм зыдэжь шер гъотыгъуае , — elo Емыж кlохэрэр Асыет ары, — бзылъфыгъэхэм ащыщ горэм къа-

Бэгъушъэ Асыет ищыІэныгъэ гьогу мыпсынкІэ сэ сыщыгьуаз. Мыекъуапэ дэт медицинэ училищым ифельдшерскэ отделение къыухыгъэу къутырэу Краснэм (Теуцожь район) Іоф щишІэнэу Барцо Хьалимэ ыпхъу Асыет 1968-рэ илъэсым агъэкІуагъ. А илъэс дэдэм Аскъэлае дэт фельдшер-мамыку ІэзапІэм пащэ фашіыгь. Джащ къыщегьэжьагьэу Асыет иІофшІэн щытхъу хэлъэу егъэцакІэ.

Медицинэр Асыет икас, ишіэныгъэхэм ахигъэхъоным дэшъхьахырэп, иІофшІэнкІэ анахь ынаІэ зытыригъэтырэр псауныгьэр къэухъумэгьэным епхыгьэ пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэхэр цІыфхэм адызехьэгъэныр ары. Ар Іэшъхьэтет ІэпэІас, зипэщэ Іэзапіэм зэгурыіоныгъэ чіэлъ, иІофшІэгъухэр Іэдэб хэлъэу зэрещэх, захиІэтыкІырэп, ищыкіагъэмэ, упчіэжьэгъу ешіых, ящытхъу еlуатэ. Асыет гущыlэрыеп, ау ипсалъэ мэхьэнэ гъэнэфагьэ хэль, гушІубзыу, сэмэркъэуми зыщидзыерэп. ИІофшІэн фыщытыкІзу фыриІзм хабзэми уасэ къыфишІыгъ. Теуцожь район администрацием ищытхъу тхылъхэр илъэс зэфэшъхьафхэм къыфагъэшъошагъэх 1983-рэ илъэсым цІэ лъапІэу «Урысыем псаунытьэр къзухъумэтьэнымкіэ иотличник» зыфиюрэр къыратыгь, ІофшІэным иветеран, Теуцожь районым ицІыф гъэшІуагъ.

Мыпшъыжьэу Бэгъушъэ Асыет ипшъэрылъхэр непэ зэрэзэрихьэхэрэм фэдэу тапэкІи зэрихьэшъухэу, псауныгъэ иlэу, шlушlaкloy илъэсыбэрэ къытхэтынэу, исабый унагьо гу щифэнэу Тхьэм тыфелъэlу.

ЕМЫЖ Муслъимэт.

Аскъэлай.

Сурэтхэм арытхэр: Бэгъушъэ Асыет; Асыет (джабгъумкІэ щыт) июфшіэгъухэм ахэт.

ЗЕКІОНЫР

Адыгеир къыхахыщта?

«Travel.ru» зыфиlорэ зекlон зэнэкъокъур илъэс къэс тикъэралыгъо щызэхащэ. Ащ илъэныкъохэм ащыщэу «КІымэфэ лъэхъаным зыщыбгъэпсэфынкІэ нахь чіыпіэ дэгъур» зыфиюрэмкіэ къыхахыгъэ апэрэ чыпіитфым Адыгеири ахэфагь. Ащ нэмыкізу къыхагъэщыгъэхэм ащыщых Камчаткэ, Карелиер, Мурманскэ хэкур, Великий Устюг.

нымкІэ ыкІи зыгъэпсэфыпІэхэмкІэ и Комитет къызэрэхигъэщырэмкІэ, Адыгеим икъуащыкъабз, осыри джащ фэд. Защыбгъэпсэфы пшІоигъомэ, амал ыкІи шІыкІэ зэфэшъхьафхэр мыщ щыбгъотыщтых, уахътэр гъэшІэгъонэу щыбгъэкІон плъэкІыщт. Ар къызыгурыІогьэ ахэтых.

Адыгеим изыгъэпсэфыпІэхэр тетыр ахэлажьэ. Ыгъэхьазы- хьафтынхэр фашіыщтых. рырэ стендхэм чІыпІэ дахэ-

Адыгэ Республикэм зекІо- хэмрэ тарихъым исаугъэтхэмрэ анэмыкІэу уипсауныгьэ зыпкъ зыщибгъэуцожьын чІыпІэхэр зэрэтиІэхэм фэгъэхьыгъэ къэшъхьэхэм к\ымафэрэ жьыр бархэри къызэхахьэхэрэм арагъашІэ.

Адыгэ Республикэм зекІонымкІэ ыкІи зыгъэпсэфыпІэхэмкІэ и Комитети, туроператорхэу Адыгеим Іоф щызышІэхэрэри джыри гъэтхапэм Дуцыфхэм ильэс къэс республи- нэе къэгъэлъэгъонэу «Путекэм зыгъэпсэфакіо къакіохэрэр шествия и туризм» зыфиіорэм хэлэжьэщтых. Зэнэкъокъоу «Travel.ru» зыфиІорэм иапэрэ зыфэдэхэм цІыфхэр щигьэгьо- уцугьокІэ зэфэхьысыжьэу зэнхэм пае Урысые Федера- ашІыгъэхэри мыщ къыщагъэцием щызэхащэхэрэ ыкІи ду- нэфэщтых. КІымэфэ зыгъэпсэнэе къэгъэлъэгъонхэу зекІо- фыным нахь тегъэпсыхьагъэу ным фэгъэхьыгъэхэм Коми- къыхахыгъэ шъолъырым шІу-

(Тикорр.).

УнаІэ зытемытыр етІысэхы

илъфыпІэ щыгъупшэу е ар игупшысэ хэмытэу. Тэ, адыгэхэр арымэ, къуаджэр пІомэ тыкъэнэку-нэпсы. Сыда пІомэ тисабыигъо лъэхъани, тикІэлэгъуныбжыыкІэгьуи, гьунэгьу-Іахьылхэм яІэшІугъи, ны-тыхэм ыкІи (зиІагьэхэм) ныжъ-тыжъхэм ягукІэгъу мыухыжьи, къытэшІэкІыгъэгъэ пстэоу — кІэлэцІыкІу ІыгъыпІи, къоджэ еджапІи, тикІэлэегьэджагьэхэми гур сыдигъуи зыфащэжьы. УицІыкІугьом пшхыгъэ гъомылапхъэхэм ядэгъугъи, илъэсым иохътэ зэфэшъхьафхэм чылэм идэхэгъэ мыухыжьыгъи сурэт Іэбгъу пчъагъэу ухэтми пшъхьэкІэ къыпфэнэх. ГъэсэкІэ-егъэджэкІэ шапхъэхэр понышъ, щхэным нэсыжьхэу, пшысэжъэу къыотэкъокІыгъэх.

Къуаджэр ищы ак Ізкіэ къалэм зэрэкІэмыхьэрэм, ар ащ нагъэсыными хэти зэрэдэмыгу Іэрэм гу лъытэгъуеп. Шъыпкъэ, къоджэ еджапІэм сычІэсыгь «къуаджэмрэ къалэмрэ зэфэдэу, зэхэмышІыкІынхэу дгъэпсыщт» зыфиюрэ лозунгым тынаю зытырытагъадзэм.

Къуаджэр — чІыопсым иІахь

ЦІыф лъэпкъ щыІэпщтын уцыкіэ агьэпщэрыхэрэр аіыгьых, мэзитіу-щыкіэ унэ фэбапіэхэу (инкубатор плъышъохэу) яІэхэм ахэр къащэхъух, етІанэ аукъэбзыхэшъ, бэдзэрхэм е щэфакІохэм яунэхэм зэбгыращых. Ау уцыр тэрэзэу зымыхъоу, дунэе хабзэм нэмыкІэу пхъурэ чэт-тхьачэтхэр ыпэрэхэм афэдэнхэр хэгьэкІи, благьэуи якІуалІэхэрэп. Непэ чылэдэсхэм янахьыбэр рэгушхох ящагуи, нэмыкІи зэрэасфальт закІэм. Адэ мыжьор хъупІэ хъуна? Джары порошоккіэ чэтхэр зыкіахъухэрэр, ІэшІуи-шІоІуи акІэлъэп анахь пщэрыхьэкІо дэгъум ышІыгъэхэкІи, зылъапсэ кІэзырэр джаущтэу мэкіоды.

> Чэмхэри лъэшэу нахьыбэм къяхьылъэкІы хъузэ, ныси, кІали зыфаехэ щымыІэу (къин арэмылъэгъуи), нэжъ-Іужъхэм ямыгопахэу, былым зыцІэр чэми, шкІи, мэли, нэмыкІи агьэкІодыгъ. Джы анахь чылэшхокІэ алъытэу унэгъо 500 — 1000 зыдэсыми ябылымэу хъупІэм къыдафырэр шъхьэ 20 — 30-м нахыбэжьэп. Ау зырызхэм шъхьэІыгъыжьыкІэ амалэу чэм зытІу ыкІи нахьыбэ агъашхэ. Ягьэщ тхъур, къое цІынэр,

Адэ сыда шlэгъэн фаер тикъуа<u>д</u>жэхэр тинэрылъэ− гъоу мыкоодыжьыпэнхэм пае? Джырэрапшізу мы уахътэм къыгъэуцурэ гумэкіыгъом хэкіыпіэ фэмыгъотымэ, район администрацие пащи, къоджэ койхэм афэгъэзагъэхи, ежь чылэдэси — етіанэ Іэнтэгъум, благъэми, ецэкъэжьыгъуае хъущт.

зэщымыгъэкъуагъ: жьыр къабзэ, псыр шхъуантІэ, хэтэрыкІхэр, пхъэшъхьэ-мышъхьэхэр щыхъоих, губгъохэр лэжьыгъэ зэфэшъхьафхэмкІэ баих, шъоф къэгъагъэхэм нэр пІэпахы. Унагьо пэпчъ ищагу былымышъхьэ пчъагъэр дэтыгъ сэ сиціыкіугъом, чэмы, мэлы зыфэпощтхэм анэмыкІэу, чэт-тхьачэтхэр 50 — 100-хэу ахъущтыгьэх. Ары, колхозникхэм хабзэм лэжьэпкІэшхо къаритыщтыгьэп, ау хэти ичаныгъэ-гуІэлагъэ елъытыгьэу, шъхьэІыгьыжьыкІэ иІагь. Непэ унэгъуабэмэ ящагу зы чэм быу макъи, зы чэт лъакъуи е чэткъуртэ бын зэкІэсыби

гъугъэр зыфэпощтхэр хашыкІых, Іуащызэ, тучан е къэлэ бэдзэрхэм ащащэ. Адырэ фэмыягъэхэри, aly гъопцагъэу, ясомэ такъыри къыхьыжь щымыІ эу щысых. Тхьаусыхэр ращэхы, ащ нахь пасэу егупшысэнхэ фэягъэх, уныбжыкІэ зэпытыщт ашІошІыгь, ау гьашІэр боу псынкІэу мачъэ. Сыдми, къалэм шхын зыщащэрэ тучан пчъагъэу дэтым фэдэна чылэр, нахь къэпщэфын фэдэ зытель гупчэ тучанми хьалыгьуи, щэхэкіхэри нэрэ-Іэрэм щызэрапхъох. Анахь къин зылъэгъухэрэр нэжъ-Іужъ шъхьэзакъохэр арых. Ау тапэкІэ нахьыжъашыплъэгъужьыштэп. Нахьыбэм хэм гъунэ зэралъафыштыгъэм

фэдэу джы къуаджэхэми ахэр зышІоІофышхо адэсыжьэп. Тхьамэтаціэр зиіэхэр хэбзэ Іофхэм къапэјущхэрэп, ліакъу, тэмашъхь зыфэпІощтхэри хъэтэшхоу къэзэрэгъэгъунэжьышъухэрэп.

Къуаджэм дэс ныбжьыкІэхэр арыхэмэ, илъэси 10 — 12-м къыщегъэжьагъэу фэныкъончъэу гъэпсыгъэх — ащыгъым реутых, якІэлэегъаджэхэр япІокІэкІых. Джарэу зэщафэпыкІых, шъом рагъэкІых. Ау ащ елъы-

нерхэр арых. ІофшІэн гъэшІэгъони адэлъэп: зы кІэлэцІыкІу Іыгьыпі, зы еджапі, зы клуб адэтыр. Нэбгыри 10 — 20 зэкІэмкІи ахэм Іоф ащызышІэрэр. Адрэхэр сыдэущтэу щыІэщтха? Ар хэти ежь иІоф мы тызыхэт уахътэм. ЩыІэжьэп колхози, совхози, заводи, нэмыкіи. Хэти ащ къыхэкІэу мэпІэтІэрао фэдэ зешІы. Ау ор-орэу улэжьэныр аукъодыеп, етІани ащ федэ къыхьэу бгъэпсыныр. Ащ фэдэ лэжьакІэм мылъкуи, ІофшІэкІэ амал тэрэзхэри, щэІагъи, къидзэн-хьисап икъуи ящыкІагъ. Іушхэр лъэкІуатэх, чылэм дэсыр нахь макІэ илъэс къэс мэхъу. Илъэс 20 — 30-кІэ узэкІэ-

Къуаджэр — чіыопсым иіахь зэщымыгъэкъуагъ: жьыр къабзэ, псыр шхъуантіэ, хэтэрыкіхэр, пхъэшъхьэ-мышъхьэхэр щыхъоих, губгъохэр лэжьыгъэ зэфэшъхьафхэмкіэ баих, шъоф къэгъагъэхэм нэр піэпахы. Унагъо пэпчъ ищагу былымышъхьэ пчъагъэр дэтыгъ сэ сиціыкіугъом, чэмы, мэлы зыфэпощтхэм анэмыкізу, чэт-тхьачэтхэр 50 — 100-хэу ахъущтыгъэх.

тыгьэу, гьэшІэгьонышхоу еджэу ахэтыр макІэ. Нахь чъэпхъыгъэхэр, я 9 — 11-рэ классхэм арысхэр, хьаскіэ-маскіох, зэплъырэ фильмхэм щысэ атырахы. Зыныбашъо къэмылъагьорэр — къыгъэ. Av зы чъыІэ къилъыгъокіэ зэкіэ ашіэрэр къызэрающтыр ыкІи ежь-ежьырэу уз къызэрэзыфахьыжьырэр ашІэрэп. Тыдэ плъэхэра нытыхэр, ныжъ-тыжъхэр? Адыгэ лъэпкъ напэр, гъэпсыкіэ-шіыкіэр сыда зыкІарагьэутэрэр? ШІущэ альэгьух. Ау льэшэу зэрягуаохэрэр, агу еутэкІын цыпэ зэхарамыгъэхэу, зэрэфэе закІэхэу зэрагъэкІхэрэм рыпщынэжьыщтых. Джырэ кІэлэеджакІохэм, анахьэу пшъашъэхэм, зэхэмыгъэлыхьагъэу, Іэбжъанэр кlыхьэу пымыгъэлыкlыгъэу ахэтыр зырыз. Іофы зыцІэр якІасэп. Мэгузажъох чылэм ашъхьэ дахынэу. ЕтІани джы фэдэу еджагъи, емыджагъи, зыфэе диплом зэригъэгъотын (узыфаер пщэфыщтба ахъщэ уиІэмэ) амал бэлэрэгъыгъэ сыдигъуа зыщы агъэр? КІэлэегъэджэ, врач сэнэхьатхэмкіэ дипломхэри зэрагъэгъотых арыба цІыфхэм япсауныгъэ къызкіеіыхырэр, егъэджэнри, Іэзэн Іофри къызкІэлэнлагъэхэр.

НыбжьыкІэхэр зэ къуаджэм ашъхьэ дахымэ нахьыбэ фаехэп, сыд ишІыкІэми, яунэ, ячылэ дэрэмысыхи езэгьыщтых. Ащ къыхэкІэу непэ чылэм щыпсэухэрэм янахьыбэр пенсиоІэбэжьмэ, урамышхо дахэу, унэгьобэ гупсэфыр зыщызэпэlусыгьэм джы яостыгьэхэр блэжьыхэрэп. Арысыжьэп ахэм цІыф. Къыданэгьэгьэ нахыжъхэр щы-Іэжьхэп, акъо-апхъухэри къызэплъэкІыжьыгъэхэп. Тикъуаджэу Мамхыгъэ, гухэкІми, хэпІэ-унэ бгынэжьыгъэу дэтым ипчъагъэ 50 фэдиз хъущт, нахьымыбэмэ, джащ фэд Шэуджэн районым нэмыкІ къуаджэу итхэми, нэмыкІхэми мы гумэкІыр ащэчы. Адэ сыда шІэгъэн фаер тикъуаджэхэр тинэрылъэгъоу мык одыжьыпэнхэм пае? ДжырэрапшІэу мы уахътэм къыгъэуцурэ гумэкІыгъом хэкІыпІэ фэмыгъотымэ, район администрацие пащи, къоджэ койхэм афэгъэзагъэхи, ежь чылэдэси — етІанэ Іэнтэгъум, благъэми, ецэкъэжьыгъуае хъущт. Къуаджэм щылэжьэщт ныбжьыкІэм зэтыгъо ахъщэ еотыкІэ къикІын щыІэп, сэ сишІошІыкІэ, ежь къоджэ псэупіэ пэпчъ ищыіэкіэ-псэукіэ нахьышІу шІыгъэныр ары мы Іофыр зыфэкІожьырэр. Урамхэр гъэцэкІэжьыгъэхэу, унэхэр хьазырэу дэтхэу, ІофшІэпІэ зэфэшъхьафхэр, мэзэ лэжьэпкІэ дэгъу къащыбгъэхъэнэу, яІэхэ зыхъукІэ, мыхэм ащыщхэри, -ыми ныажувстку идехвиен щык агъэу къэзэрэфыщтых. Джащыгъум узыхэдэщт ІофышІэхэри щыІэщтых.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Игъашіэ кіако хъугъэ

Пщыдатэкъо Борис Байзэт ыкъор 1986-рэ илъэсым шэкІогъум и 14-м къуаджэу Джэджэхьаблэ къыщыхъугъ. 2004рэ илъэсым чылэм дэт еджапІэр къыухыгъ. Ащ щеджэфэ Іофтхьабзэу щызэхащэхэрэм чанэу ахэлажьэщтыгь. Спортыр шІу зылъэгъурэ Борис самбэмкІэ бэрэ илэгъухэм къахэщыгь, хагьэунэфыкіырэ чіыпіэхэмрэ щытхъу тхылъхэмрэ къыхьыгъэх. Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгьо уахътэр къызысыкіэ, зы чІыпІэ исыныр икІэсагъэп. Ащ ишыхьат «Анахь жъонэкІо дэгъу» зыфиlорэ зэнэкъокъумкІэ апэрэ чІыпІэр районым къызэрэщихьыгъэр.

Гурыт еджапІэр къызеухым, Борис Адыгэ къэралыгъо уни-

верситетым хэт колледжым щеджагъ, нэужым АКъУ-м физкультурэмрэ спортымрэкІэ и Институт заочнэу чІэхьажьыгъ.

Еджэныр къызеухым, къызщыхъугъэ чІыгум зэрэфэшъыпкъэр къыушыхьатэу, дзэм къулыкъу щихьынэу Борис пытэу тыриубытагъ. Ащ къулыкъур Владикавказ щихьыгь. Грузиер Къыблэ Осетием зыщытебэнэгьэ уахътэм Борис ащ кІуагьэу хъугъэ. Ипшъэрылъхэр ыпсэ емыблэжьэу зэригъэцакІэрэм пае Щытхъу тхылъ къыфагъэшъошагъ, зэо зэпэуцужьхэм яветеранэу щытыгъ.

Къулыкъур къыухи къызегьэзэжьым, Адыгэ Республикэм хэгъэгу кІоці Іофхэмкіэ и Министерствэ хэхьэрэ къулыкъухэм ащыщ Іоф щишІагъ. Ростовскэ къэралыгъо университетым икъутамэ ишІэныгъэхэм ащыхигъэхъонэу Борис чІэхьа-

жьыгъагъ. Ащ щызэригъэгъотырэ сэнэхьатыр иІэубытыпІэу мэшіокум проводникэу іоф щи шІэнэу Іухьэгъагъ.

Дэгьоу, ыгу етыгьэу зэрэлажьэрэм пае Борис иІофшІэгъухэр фэразэщтыгъэх. Гулъытэ зыхэлъ кІэлэ ныбжьыкІэм нахьыжъхэм лъытэныгъэ зэрафэпшІын фаер щыгъупшэу къыхэкІыгъэп.

Ныбджэгъубэ иІагъ ыкІи гузэжъогъу чІыпІэ ифэхэрэм амалэу иІэмкІэ адеІэщтыгъ. Гъогу кlакоу щыІэныгъэм къыщикІугьэм къыкоці цыфыбэмэ апэблагьэ хъугьэ. Пщыдатэкьо Борис машинэ зэутэкІым ыпкъ къикІыкІэ идунай ыхъожьыгъ. Непэ ар тхэмытыжь нахь мышІэми, зышІэщтыгьэхэм гуфэбэныгъэу фашІыгъэр ащыгъупшэжьыщтэп.

> И вахьылхэр, иныбджэгъухэр.

медеишь VIШ» шly фыщылъ» elo адыгэ гущыІэжъым. УФ-м и Къэралыгьо Думэ идепутатэу ₽ Нэтхъо Разыет Хьамедэ ыпхъум мы гущыІэжъым епхы-гьэу игугьу къэсшІы сшіоигъу. Къэпіон хъумэ, мы депутатым ышІэрэр бэдэд: цІыфхэм аІокіэ, амалэу иіэмкіэ **7** ІэпыІэгъу афэхъу. Ізнэтізшхоу иіз закъор арэп цІыфыр зыкІагъэлъапІэрэр. Уасэ фязыгъэшІырэр ащ июфшакі, къэзыуцухьэрэ -ытышыф мехфы кІэу афыриІэхэри къыдалъытэх. Зи умышІэу уахътэу къыуатыгъэр бгъэкІон плъэкІыщт, пІуагъэу умышІэжьыгъэми уеутэкІыжьыщт. Нэтхъо Разыет ар епіоліэн плъэкІыщтэп.

Мары сэ сичылэу Гъобэкъуае дэт фельдшер-мамыку ІэзапІэм щыкІагъэхэр иІэу сызеуалІэм, сыжэ къыдигъэкІыгъэп, цэхэм

зэряІэзэрэ пкъыгъо лъапІэр къытфаригъэщагъ. ЫпэкІэ ащ фэдэу тиІагьэр шэпхъакІэхэм адиштэжьыщтыгъэп. Джы ащ фэдэ шІухьафтынэу къытфишІыгъэм ишІуагъэкІэ амыгьэузэу цэм еlэзэнхэ алъэкlы.

Тэ тимызакъоу, къуаджэ пэпчъ щыкІэгъабэ иІ. Джыри зы щысэ къэсхьымэ сшІоигъу. Фельдшер-мамыку ІэзапІэу тикъуаджэ дэтым шъхьаныгъупчъэ хэлъэп, унашъхьэм къыкІэщхы, хьакоу итыр жъы дэдэ зэрэхъугъэм къыхэкlэу, къыгъэфэбэжьырэп. «Скорэм» щылажьэхэрэр чэщырэ ащ чіэсых, чъыіэ щэлІэх. Джащ фэдэх клубыри, кІэлэцІыкІу ІыгьыпІэри, музыкальнэ еджапІэри, мыхэм мебель икъоу ачІэтэп. Чылэ кІоцІ гъогумэ уарыкІон плъэкІырэп. Электричествэм ылъэныкъокІэ мыгъэ цІыфмэ къинэу алъэгъугъэр къэІогъуае. Непэ къызнэсыгъэм электричествэ рыкІуапІэхэр зэпытхъыгъэхэу къелэлэхых. пкъэухэр бэшІагьэ зэблэпхъунхэ зыфэягъэр.

Мы щыкіагьэу тиіэхэр къызыкіэстхыхэрэр депутатэу Нэтхъо Разыет тфигъэцэкІэнхэу арэп, ащ къытфишІагъэмкІэ шыкур тэІо. Тызыфаер адрэ тидепутатхэми тыкъызэхахынэу ары. Сыда ахэм ашІэрэр?

Чылэм цІыфэу дэсхэм, фельдшер-мамыку ІэзапІэм Іоф щызышІзхэрэм ацІэкІэ Нэтхъо Разыет Хьамедэ ыпхъум тхьауегъэпсэушхо етэІо. Псауныгьэ иІэу, иІахьыл гупсэхэм адатхъэу, насыпышіоу, дэгъоу, шіоу щыІэр игьогогьунхэу, тапэкІи цІыфхэр ыгъэрэзэнхэ ылъэкіынэу тыфэлъаіо.

СТІАШЪУ Вячеслав. Гъобэкъуай.

ымэфэ лыгъу-лыст. ЗэкІэкІихэу, зэкІэкІильхьэу осыр жыыбгызшхом зэрехьэ. Гур ыгъэкІодэу жьыр мэшъуи, зынэсырэр пелыбжыкІышъ, щэІэгъуай. УныбжыыкІэ-

ми, унэ фабэм укъикІынкІэ уигъэшъхьахэу фыртынэшху. Зылъакъохэр хъэцыкуакІэу псыгъохэ ныоу итеплъэкІэ цы Ізуадэр гум къэзыгъэкІырэр кІочІаджэми, иакъыл чан, ишІэжьи зыпкъ ит. ИкІэлитІоу аІыгъыжьынкІэ зыщыгугъыхэрэр къэгужъохэшъ, мэгумэкІы. Хьакъу-жъокъуакІо щыІэ зишІугьуитІум ны-тыкІэ, фыртынэкІэ е щылэ мэзэ щтыргъукlыкlэ къэбгъэтэлlэнхэу щытхэп. НыбжьыкІэльым къырефэкІых. МакІэ зымыныбжь гуІалэм игугъур шы Іусэу лыжтым ктыгтэнэфагтэр зикахым аlузыгъэкlэжьыщтхэр хэбасэ хъужьыгъэхэу чылэм зэрэхэтхэр ары. Ятэ бэрэ ариlокlыгъ чэщныкъом къуаджэм лІы щаукІыгъэмэ, ядэжь имысыгъэхэм ялажьэ зэрэхъущтыр, атхьакІумэхэм арамыгъэхьагъэми.

ЛІыжъым икъэкІожьыгъуи блэкІыгъ, фыртынэри нахь къэlэсагъэми, джыри игьом унагьо ашІэн фаеми зэрамыгьэгумэкІыхэрэр щагъэгъупшагъ илъфыгъэхэр зэгъусэхэу ыпашъхьэ къызеуцохэм. ЫгукІи ыпкъыкІи къэрэхьатыгъэми, яушъыиныр зыщигъэгъупшагъэп дэхэlуалэм.

О сикІалэх, шъушъхьэ ифедэ зешъуфэжьыным игъо къэсыгъ, шъуздэплъыхыжь. Хьэхьаеу дунаим утетыкІэ пкІэ иІэп зыгорэ къыбдэмычъэхмэ. Сэри шъуяти тІурысэм тыблэкІи жъы къатмышэм тынэсыгь, тыузыгьэл. Фэlуагьэ щыlэп нэбгырэ зырыз зэжъугъэгъусэмэ, шъхьэгъусэ уимыІэмэ, пкІэнчъ дунаим узэрэтетыр. ЦІыфхэм ашІэрэр шъушІэмэ шъухэукъощтэп. Шъуинасып къыхьырэр зэшъупэсыжьымэ акъылыгь ыкІи шъуаш, спсэ зикъурмэных, - екloy, шъабэу къуитlум агуригъэюнкіэ гугъэу ны Іушым атхьакіумэхэм анигъэсыгъ.

Къыраюліэрэ хъатэ щымыі зызыушъэфыгъэхэм джыри афыхигъэхъуагъ: – Шъуятэрэ сэрырэ тызызэкІыгъум щыублагьэу сиджэнэ чІэгь-чІэль мыкъабзэу къыхэкІыгъэп, ау непэ къысэхъулІагъэр шІагьоп. ЧъыІэм унэм сыришІыхьагь, жьы гъэретыр сыд зыуасэр, делэ дэдэ тымыхъужьымэ шыкур шъуІон фае. Псыушъыгъ, ныом къызэремыкІурэр ешІэти, шъуафэр чІидзыжьыгъэми. ЛІыжъ од пытэр

- Зыгорэ хъугъа, ныу, боу ппэ къелэлэхым, хьэдагъэм къикlыжьыгъэм уфэди?
- Хьау, хъугъэ щыІэп. ЧъыІэм сифызыгъэшъ, сэшъхьахы.
- Хэбасэхэм хьэ лъакъо ашхыгъэу чылэр къачъыхьа джыри? — сэмэркъэч зыригьэшіэу къакіэупчіэ ыкъохэм. — Мыщ фэдэ лыгъу-лыстым зиакъыл тэрэзым ихьэ

кІыІу къакъыщым фэдэу зэхэщыхьагъэу мэкъу-мэщым фэгъэшІыгъахэу къалъфыгьагь. Ихьызмэт ащ епхыгьагь, уцуи тыси имыІэу лэжьагъэ. Игъунэгъухэм афэдэ хъчным фэшІ шъхьах иІагьэп, нэфшъэгьо бзыухэм къадэтэджыжьыщтыгь къыгъэшІагъэм. Ишъхьэгъусэрэ ежьыррэ зы нэбгырэу зэгурэІохэми, лъфыгъэхэм затыраІэтыкІыщтыгь. Нью тхьагьэпцІым тэрэзэу зэрэмыпсэухэрэр зэхешіыкіыми, зищыІэщтыгь, шъхьэгъусэм ыгу хэуІэнэу зэрипэсыжыштыгыл. Аузэ, кlалэхэр аlэпыкlыгъэх, шъоми икlыгъэх. Зырехьылlапэм къыгурыІуагъэу кІэгьожьыгъэми, зэрэкІэсагъэр ышюшъ мыхъупэу кіэлэгъэкіод ным зыкъиш!эжьыгъ. Илъфыгъэхэр !эпык!ыпэным ишынагьо шъхьашытыгь.

хэгъэкІи, псэ пытэу цІыф езгъэшІэнэп. КІалэхэри къэмысыжьыхэзэ сыукъэбзыжьын. Моу мы хьакушхьэм тет къумгъанымрэ лэджэнымрэ къысіэкіэгъахьэх. ІэплъэкІ къабзэри сабынри къызщымыгъэгъупшэх. Пчъэдадзэри дадз, цІыфыпси къимыгъахь. Ори укъэдэуадэшъ, усищыкІагьэп, сыфырикъущт сизакъоу. Олахьэбилахьэ зытетыгъэм нахь къабзэ тиІэшъхьал фэсшІыжьыным. Іэплъэкі чэсэир ыІэ едзэкіыгъэу, сабын-

— ЯмыгъашІ кІалэхэм, ліыжъ.

хэсэгъэхба!

Сыд шъыу ясымыгъэшІэщтыр, зэ-

— Ныбэ узым сыригъэзыгъэу ефы-

жьэгъэ папкіэу псыунэм фэсыузэнкіыгьэу

сынигъэсыгъэп, унэми сыригъэкІыгъэп,

местыхы ти мылышы уельсы ти мылышып

сшІудэткІуагъ сыныбэ къегуаорэм щыщ.

КІалэхэр къэмыкІожьыхэзэ сфэуукъэ-

бзыжьыгъэмэ дэгъугъэ, хэшъоу-нэшъоу

хъунэу сыфаеп. Сэ сыхъатэп, къарыу

зынэбгыр тигъашІэм, хэшъоу-нэшъоур

О ныо бетэмал, орырэ сэрырэ ты-

сиІэп. Хьайнэпэ цІэІужь сыхъугъ.

ри диІыгъыжьэу зымкІэ, адрэмкІэ къумгъан-лэджэн зэрытыр ыІыгъэу пышІыкІым ихьи, тхьэкІэным зыфигъэхьазырыгъ. МыгумэкІэу шъхьалым техьогьэ пІэтехьо фыжьыр зытырехым, ылъэгъугъэм къыгъэгушІуагъ. Шъхьалышъхьэр зытемыт Іэшъхьал куум шхыныгъоу щыІэр зэкІэ итыгъ. Чэт гъэжъуагъи, піэстэ фыжьи. лэпси, щыпси, щэлэмэ шъэбэ гъэжъэгъакІи, онджэкъкІэ гъэгъугъэ былым гъэжъэжьыгъакіи, шхын кіочіэшхохэр зыгъэушъэбыжьыщт къундысыу зэхэшІыхьэгьакіи, зы нэбгырэкІэ бащэу шхын кІэщыгъор дизэу дэтыгь.

– Тобэ Астафурилахь, — фимыкъужьыкІэ ыжэ къыдэзыгь шэн теубытагьэ зиІэ лІым.

Іэгьуапэхэр дигьэчэрэзыехи, къумгъаныпс фабэмкіэ шіоу зитхьакіыгь, сабыныр зыщифэзэ. Дэгъоу зилъэкlыжьи шъхьалэу шхыныр зыдизым кІэрытІысхьагь.

- Бисмилахь ирахьмани ирахьим, стезыхыжьыштыр мыжъо сынэу, бэйтакъэу, тапкъырэу Тхьэм ешІ. Хъаный ипчъэкъуахэ къуау-сау Іоу сыкъоожь. Амин, риюжьи, игъашіэм зыфэсакъыжьэу шхынымкІэ зэрихьыгьэр къыригьэхьакъыжьэу тІэпІэхэу шхи, щэкІэ шІоу зэхэшІыхьэгьэ къундысыу пшъхьапэр тыришъухьажьыгь. -эте еіменільный мехажыф еімеж-еімепід лъэкІыхьажьи, къэизэ ныом дэжь къихьажьыгь.
- О ныу, мафэ къэс джаущтэу шъхьал кІоцІыр уцІэпІы. Сэ сыукъэбзыжь зэпытынкіэ усэгьэгугьэ. Дэгьоу чъыіэм сифызыгъэти, шхын хэшыпыкІыгъэм сигьэтхъагь. БэгьашІэ охъу, Къэрэукъомэ япхъу. Узыщыщым ухэкІыжьэу тыдэ укІожьын, уафэдэ къабз, уиакъыл хэмыхъуагъэмэ, хэкІыгъэп.
- Ори сицыхьэ зэрэптельыр къэбгьэшъыпкъэжьыгъ. КІалэхэм ямыгъэшІэнэу сыольэlу. Ежьхэр тэ джы тызэрытым ныбжьымкіэ Тхьэм нигъэсхэмэ, къагурыющт. ЦІыфыр римыхыліапэу къышіэщтэп шіуми еми ямэхьан. ПшІосыушъэфызэ бащэ афэзгъэгъугъ шІу дэдэ афэсэшІэм сышыгугъэу. УяпхъэшэкІыІоу ренэу къысщыхъугъ кlалэхэм. Тым ищынагъо ашъхьарымытмэ, ны гъэшІуабзэм иамал зэрэціыкіур къызгурыіуагъ. Сыкіэгъожьыгъ сыгукІэ сыкъызэрэппеощтыгъэмкІэ.
- Шагьо зи къэпіуагьэп, Къэрэукъомэ япхъу. ЦІыфмэ къямыхъулІагъэ къыохъуліэщтэп, амыушэтыгъи уіукіэщтэп, ау пшъхьэкІэ узырихьылІэкІэ ары къызыбгуры ющтыр. КІэлэгъэк одхэр ныжътыжъхэр арых, ахэр щымы вжьхэмэ, ныр ары гъэсэнкіэ кіалэм егуаорэр. Зыфаер зэкІэ зыфашІэзэ къэтэджырэр мыдэюжь хъоу бэрэ къыхэкІы. Тым шъхьаф ыІоу, ным шъхьаф ышІэ зыхъукІэ, кІалэр азыфагу екІуадэ, ауми, узэрэкІэгьожьыгьэр делагьэкіэ къыпфэсльэгьурэп, игьо шъыпкъэу сэлъытэ нахькІэ. Къамылъфыгъэрэ хэмыукъуагъэрэ зэфэдэ. Къэзыгъэзэжьырэр Тхьэм ештэжьышъ, джыри угужъуагьэп. Нэжъ-Іужъ узэдэхъугьэу шэн зэтефэным кіимычмэ, насыпым щыщкіэ плъытэ хъущт, — къыухыгь икъэбар Хьаджэмыкъом, «шіэгьо закізу дунаир зиізмыркіз къэхъугъэм ари къыдилъытагъэу» къыхигъэхъожьыгь.

Жьы чъы у пызылыбжык ырэм шъхьаныгъупчъэхэм осыр къадифэу зыриутэкІыжьыщтыгь. КІэлитІум ядэжь къагъэзэжьыным пэчыжьэхэу загъатхъэщтыгъ, янэятэхэр чэщыгум нэсэу апэсыгъэхэми.

тым ищынагьо AHIBABAHUBMBIMO...

лъэш. ЗыІыгъыжьынхэу зыщыгугъыхэрэр хэхьажьыгъапэх. Яжэзэ езэщи, нэмаз уахътэр амал иlэу блэзымыгъэкlырэр ахъшам нэмазым теуцуагъ. «Тхьэр згъэпцынэп, ашыш гором къыгъэзэжьын» мэгугъэ къабзэу амдэзыр зыштагъэр. Лыжъым нахьи къуитум нахь афэгумэкы, шхынкіи, убзэнкіи яшіушіэ. Шхын зэхэдз зимыlэ шъхьэгъусэм сыд lyкlaгъэми рыраз, ари къуитІум гукІэ афэгумэкІы, нэмыплъ афишІырэп, игуап янэ къызэрадеушъэкІырэр. ЗатыраІэтыкІымэ, агухэр афэгъухэзэ, сабыеу джыри алъытэхэрэ кіэлитіур къое-чіэешхохэу, пшъэгожъхэу, цу псау яптыгъэми зэlатхъынэу кlыкlaey кІыгьэх. Жъы хъугьэ янэ-ятэхэр пыдзы амышІыгьэхэми, къаухьыхэу рагьэжьагь. Апэу ащ гу лъызытэгъэ ныр ыпсэ хэlэжьыми, ишъхьэгъусэ гу лъыригъатэрэп. Зыкъуеушъафэми, ліыжъ Іушым ныом ыгу егъушъ, зещыІэ.

Унэ кlоцlыр хэпшlыкlэу къэмэзэхагъ, щагур осым къегъэнэфышъ, ущызэкІэкІэплъы. Остыгъэри хэзыгъэнэн щыІэп. Шы ныбэджитІур ыгу икІырэп, хьэйуаным ныбэкІэ уегооныр зэрэгунахышхор, къаймэт мафэкІэ зэрэпщыныжьыгъуаер ышъхьэ къихьагъэшъ, рэхьат къыритырэп. Аузэ, икІэлитІу мытІырыжъхэр хьакъу-жъокъухэзэ къызэрэдэхьажьыхэрэр шъхьаныгъупчъэмкІэ ылъэгъугъ. Мэфэ реным ушъхэу чылэм хэтыгъэхэр яунэ пасэу къызэрекІужьыгъэхэр ным игушІогъуагъэми, модрэхэм къызхашІагьэп. Хьэхьаеу яхьакъу-жъокъу падзэжьыгъ. шыхэр агуи къэкІыжьыгъэхэп, апылъыгъэхэп ыкІи.

«Астафурилахь, — ыгу къилъэдагъ ныо Іушым, — мохэр къызэрэслъфыгъэхэр ыгъупшэжьыгъап. КІымэфэ щылэм унэ нэкІым сизакьоу сызэрисыри къашІэжьырэп. Шыхэр агу къэкlыжьынха мохэм?»

Гъунэм нэсыгъэ ныом зыфэмыщыІэжьэу «хьыхьыхьикlэ» зэрэфэлъэкlэу къэщыщыгъ, нэмазым зэрэтетэу.

- Модэ зэхэоха? Тянэ шы хъугъэу къызэрэтфэщышырэр? — нахыжъым къеІо.
- Зэхэсымыхэу мэхъуа, шыхэр икlасэхэба, ыкъуитІуи апишІыщтэп, тэ тигьэшхэным ыпэ шыхэр ешІых, плъэгъурэба абзэкІэ зэряджэрэр?

Зэгоутхэу зэшитүр щхыкаех. Ар дэдэм кlалэхэм ятэу шэщым ихьагъэр къышІэжьыгъэти, адрэхэри къэІэсагъэх. Нэмазыр къыухи, кlалэхэм рамыкlутыгьэ амдэзыпсыри пэlулъашъом рикlыхыгъ. Нэмазлыкъыри дэпкъым пилъэжьыгъ.

Пчыхьэ фыртыным ыфызыгъэ нью Ічшым игопагь ильфыгьитіуи, ахэм яти игьом яунэ къызэрекІолІэжьыгьэхэр. КІэлэ зишІугьошхохэм къырафэкІырэ Іофыри зэрэмыхъатэри, къэщэнхэр зэрямыІэхэри,

нэми, къакъырым ит шхынлъэми сынигъэсыгьэп. Пышіыкіым ит шъхьалым ышъхьэ техыгьэти кіочіэпжэ-амалынчьэм къыхэкІэу сибзаджэ щыщ сшІудэфагъ. КъызэдэдгъэшІагъэм къэбзагъэ щэхъу къысэзымылъэгъулІэгъэ лІыжъымкІэ хьэйнапэшъ, сфэшъуукъэбзыжыыгьэмэ дэгъугьэ. ГъэшІэн зыныбжь шъхьалыр сыуцІэпІыгъэ, сикомэ ціыкіуитіоу къыздэчъэхыгьэх, нэуцІэргъу зыригъэшІызэ нью тхьагъэпцІым ыкъохэм агурегъаю, ыжэ къыдэмызызэ фагъэцэкІэнэу ащыгугъызэ.

- Тян, шъхьалыр о зэхэууцIэпIагъэмэ, о укъэбзыжь нахь, ар хъулъфыгъэ Іофэп. ТэгьэшІагьо умыукІытэу къызэрэтэпІошъурэри! Зэ «шъуикъэщэгъу блэкІы» оюшь, ттхьакіумэхэм уарыс, зэ «хэбасэ шъухъужьыгъэм» теогъэтхьалэ! Тэ тшІэщтыр тшІэнба, — нахьыкІэ цІырыцІытым къызэтыритэкъуагъ.
- Зи тиІоф хэлъэп уишъхьали, уиужъгъи, итыдзыжьынхэм игъо къэсыжьыгъ, джар пфэдгъэцэкІэщт, — дысэу къыпигъэхъуагъ нахыыжъыми.
- Мыжъо шъхьали, гурхъуи, натрыф утыльэри зэбгьотэу тябакьозэ тыкьехьажьы. Шыбжьый зыхьалжышти, натрыф зыгущти типышІыкІ щыкІэрэп. Хьэкощыр имыкъоу, тызэрылъми къэсыгъэх тихьэблэ шъузхэр. КъэбарІотапІ тиунэ, зыфэщы!эжьырэп дымы!ушхом ыбзэ къытІэтагъэу, — «кІакъ-сакъ» аІошъ, къандж папкіэхэу тиунэ исых чэши мафи ямыіэу.
- Итыдзыжьыщт зэкіэ, тищыкіэгьэжьыхэпышъ, е джа убакІохэу къыплъыкІохэрэм яттыжьыщтых, яlахь маф. Щыбжьый захьаджыкІэ тхьамафэрэ укъихьан уфитэп, пэкіоціыр рестыкіышъ, ау ным къытырапчъагъ
- Тхьэр къысэмыуи, сигъашІэм сызпэсыгьэр шъори, спсэ къурмэн зыфэсшІыных, сымылъэкІыжь хъумэ джарыба къысэшъушІэжьыщтыр, Тхьэр зэмыоных! Сыдэу шъори шъунасыпынчъа! Мыхъун щэхъу зэхэсэжъугъэхырэпи, — зэхихыгъэр шъошъхьакІоми ыгу теІункІэжьи, къыгъэшІэгъэ илъэсхэр къызщалъытэжьырэ лъэхъаным нэсыгъэ цІыф тхьагъэпцІым

КІэлэ мыдаІохэри Іуды-мыдыхэзэ чылэм хэхьагьэх. Остыгьэ зэтетым остыгьашъхьэр къытырихи шъагъэр къырыригъэщыгъ, сырнычымкІэ кІигъани остыгьашъхьэр зырегьэк/ужьым, фэтагын шъумаер пыоу унэр къыгъэнэфыгъ. Шъхьаныгъупчъашъхьэм тыригъэуцуи, унэри пышІыкІыри зэфэдэу зэлъигъэнэфыгъ. Шэщым къикІыжьыщт илІыжъ паплъэу, ыкъохэр къызэрэдэгущы!эжьыгъэхэр къегоуагъзу, нэмыз-Іумыззу джэхэшъо гузэгум итыгъ. Тутын башъор пчъэшъхьаlум къызэребакъоу мэ кІочІэшхор ыпэ къигьольыпІэм рифырэп, модрэхэм мыухыжь чылэ къэчъыхьан яІ. ЯгъолъыжьыпІэ чэщ хъумэ екіужьыхэми фэіуагьэ щыіэп.

— Klалэм кlалэ иlоф, къэкlонба зэгорэм яакъыл, — егъэlасэ кlалэхэм ятэ.

Жъы зэдэхъугъэхэр зэтечыгъуаех, яшэни яакъыли зэтефагъэх, анэгукІи зэхьыщыр хъужьыгьэх зэш-зэшыпхьур гум къагъэкІэу. Зэшэнэгъухэу щыІэныгъэр кІэзыщыгъитІум гугъэм апсэ пигъэтыщтыгъ.

- Ары, Къэрэукъомэ япхъу, Тхьэм ыуж оры спсэ къэзыгъэгъунагъэр, боу сыпфэраз. Шэн пырацэ горэ спэчІынатІэ хъугъагъэмэ, джынэс къэзгъэсыщтыгъэп, - къепчъы, язакъо зыхъукІэ зэришІ хабзэу, шъхьэгъусэжъым, — «уай-уай Къэрэукъохэр» арагъэlуагъэба птыщхэм?
- Олахьэ шъори, хьаджэ ябынкІэ, къащышъумыгъакІэрэ Къэрэукъохэм. Ухэзыгъэлъыхъухьащтхэм шъуащыщ, шъузхэм шъуязэуагъэп, шъуяубзагъ нахькІэ.
- Ары, лъэпкъ пытэм цІыфышІухэр къыхэкІых, — къыдырегъаштэ хьаджэхэм къахэкІыгъэм.

ГущыІэ хэшыпыкІыгьэхэр зэфагьэшьошэжьызэ джэдыгу кlакор къыщихыжьи, пылъапіэм ригъэкіужьыгъ. Шхэн гугъу къызэримышІырэр шІогъэшІэгъонэу Хьаджэмыкьом нэкіэ Іанэр къылъыхъугъэми, зыпари къыпэкІэфагъэпти, зыфихьын ышІагьэп. Арэу щытми, къэрэхьатыгь, ишъхьэгъусэжъэу ныбэкІэ игъашІэм къемыгоуагъэр джыри къызэрешІушІэщтыр ышІэщтыгъ. Зигъэрэхьатыгъэу Іэнэ нэкІым фыдыреплъэкІзу щысыгь. Мэлышъо джэдыгум ипшъэпІэшхо иныбжьыкъу хьылъэу Іэнэ нэкіым тельыгь пчыхьэшхэ шхыным ычІыпІэу. Къэрэукъомэ япхъу имыхэбзагъэр зытыришІыхьэрэр къыг рымыю, зыфихьыщтыри ымышізу, игугьуи фимышізу тегущыіыкіыщтыгь, мэфэ реным фыгукІэ ынэгъу имыфагъэми. КІалыхэм инн ечестический жүргүү къэкІожьыгъ. зи мыхъугъахэу къызшІуигъэшІызэ ишъхьэгъусэ зыфигъэзагъ:

- Хьаджэмыкъор, зыгорэкІэ сыолъэІу сшІоигъу, къысфэпшІэна?
- Ащ уехъырэхъышэжьа, къэІуахи, сиамалмэ, сыкъызэкІэкІонэп, сыд гущи згъэхъэжьын сэ, кlэлэгъур нэгъэупlэпlэгъоу быбыгъэба? Къаlо, ныу, икъущт зэриплъэшъухьэрэр!
- Ашъыу, кlалэхэм якъэщэгъу хъугъэ. — БлэкІыгъах ыкІи, — къызэпиутыгъ
- Ары, блэкlыгъах ыкlи, къыкlиloтыкІыжьыгь ныоми, — амышІэ сшІоигъу. СащэукІытэ!
- СэгъашІэба узыщыукІытыхьэрэр, емынэр къэсыгъа типчъэ хијулјэжьынэу? Ужэ бзэгу дэлъыжьмэ, гущыІэр къигъэкъужьыба.

КЪАТ Теуцожь.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкіэ Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие иіофшіэн нахьышіоу зэхэщэгъэным пае Іофтхьэбзэ заулэу зэрахьащтхэм яхьыліагъ

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгьэнымкіэ Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие иlофшіэн нахьышіоу зэхэщэгьэным тегьэпсыхьагьэу унашьо сэшіы:

1. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие къэралыгъо къулыкъумкіз ыкіи кадрэ политикэмкіз и Гъзіорышіапіз нэмыкіыціз фэусыжьыгъзнэу — Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие къэралыгъо къулыкъум, кадрэ политикэм ыкіи къолъхьэ тын-іыхыным пэуцужьыгъзным яіофыгъохэмкіз и Гъзіорышіапізкіз еджэгъзнэу ыкіи къолъхьэ тын-іыхыным пэуцужьыгъзнымкіз пшъзрыльхэр ащ фэгъззэгъзнхэу.

2. Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ Адыгэ Рес-

публикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие мы Указым иположениехэм адиштэу Адыгэ Республикэм ишэпхъэ хэбзэ актхэм зэхьок\ыныгъэ афэш\ыгъэнымк\з предложениехэр къыхынхэу.

3. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие иструктурнэ подразделениехэм яспискэу Адыгэ Республикэм и Президент 2007-рэ илъэсым щылэ мазэм и 31-м ышіыгъэ Указэу N 55-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие игъэпсыкіэ ехьыліагъ» зыфиюрэмкіэ агъэнэфагъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 1, 2, 3; 2008, N 2; 2009, N 4, 5; 2011, N 1, 6; 2012, N 3, 12) зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэнэу, сатырэу «Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ

Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие къэралыгъо къулыкъумкіэ ыкіи кадрэ политикэмкіэ и Гъэіорышіапі» зыфиіорэр сатырэу «Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие къэралыгъо къулыкъум, кадрэ политикэм ыкіи къолъхьэ тын-іыхыным пэуцужьыгъэным яіофыгъохэмкіэ и Гъэіорышіапі» зыфиіорэмкіэ зэблэхъугъэнэу.

4. ЗыкІэтхэхэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы Указым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 19, 2014-рэ илъэс N 18

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ къулыкъур Адыгэ Республикэм зэрэщызэхэщагъэм ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 10-рэ статья зэхьокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым мэзаем и 12-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ къулыкъур Адыгэ Республикэм зэрэщызэхэщагъэм ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 10-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 8-м аштагъэу N 166-р зытетэу «Муниципальнэ къулыкъур Адыгэ Республикэм зэрэщызэхэщагъэм ехьылlагъ» зыфиlорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугьоягъэхэр, 2008,

N 4; 2009, N 4; 2010, N 2; 2012, N 7; 2013, N 7, 8) ия 10-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, ар мыщ тетэу икІэрыкІэу къэтыжьыгъэнэу:

«Я 10-рэ статьяр. Муниципальнэ къулыкъушіэм иправовой положение

Муниципальнэ къулыкъушІэм фитыныгъэ, пшъэрылъ шъхьаІэу иІэхэр, муниципальнэ къулыкъумкІэ шапхъэхэр, муниципальнэ къулыкъум къыщыхъурэ зэмызэгъыныгъэхэр зэрэдагъэзыжьырэ шІыкІэр Федеральнэ законым щыгъэнэфагъэх.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 18, 2014-рэ илъэс N 270

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ гъэпсыкіэ зиіэ «Мыекъопэ районым» муниципальнэ районым истатус фэгъэшъошэгъэным, ащ хэхьэрэ муниципальнэ образованиехэр зэхэщэгъэнхэм, псэупіэхэм ястатус ахэм афэгъэшъошэгъэным ыкіи ягъунапкъэхэр гъэнэфэгъэнхэм яхьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым мэзаем и 12-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ гъэпсыкіз зиіз «Мыекъопэ районым» муниципальнэ районым истатус фэгъэшъошэгъэным, ащ хэхьэрэ муниципальнэ образованиехэр зэхэщэгъэнхэм, псэупіэхэм ястатус ахэм афэгъэшъошэгъэным ыкіи ягъунапкъэхэр гъэнэфэгъэнхэм яхьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м аштагъэу N 283-р зытетэу «Муниципальнэ гъэпсык зи зи зи зи зи «Мыекъопэ районым» муниципальнэ районым истатус фэгъэшъо-

шэгъэным, ащ хэхьэрэ муниципальнэ образованиехэр зэхэщэгъэнхэм, псэупіэхэм ястатус ахэм афэгъэньошэгъэным ыкіи ягъунапкъэхэр гъэнэфэгъэнхэм яхьыліагъ» зыфиюрэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2004, N 12; 2005, N 6, 12; 2006, N 12; 2008, N 8; 2010, N 12; 2011, N 8; 2012, N 6, 12) мыщ фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

1) гуадзэу N 7-р мы Законым игуадзэ диштэу икlэрыкlэу къэтыжьыгъэнэу;

2) гуадзэу N 9-м я 3¹-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкlи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу: «З¹. Поселкэу Никель.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 18, 2014-рэ илъэс N 274

Адыгэ Республикэм и Законэу 2014-рэ илъэсым мэзаем и 18-м аштагъэу N 274-р зытетым игуадз

«Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м аштагъэу N 283-р зытетым игуадзэу N 7-р

Мыекъопэ районымкіэ Дахъо къоджэ псэупіэм игъунапкъэхэм якартэ-схем

<u>Гъунапкъэхэм якъэтхыхьан:</u>

И-м къыщегъэжьагъэу К-м нэс — Мыекъопэ районымкіэ Каменномостскэ къоджэ псэупіэм ичіыгух.

К-м къыщегъэжьагъэу М-м нэс — Краснодар краимкіэ Мостовской районым ичіыгух.

M-м къыщегъэжьагъэу M_1 -м нэс — Краснодар краимкlэ муниципальнэ гъэпсыкlэ зиlэ «Къэлэ-зыгъэпсэфыпlэу Шъачэ» ичlыгух.

 $M_{_{1}}$ -м къыщегъэжьагъэу И-м нэс — Краснодар краимкІэ Апшеронскэ районым ичІыгух.».

Адыгэ Республикэм и Закон

2014 — 2015-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку приватизацие зэрашІыщт программэм ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым мэзаем и 12-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. 2014 — 2015-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку приватизацие зэрашіыщт программэм иухэсын ехьыліагъ

2014 — 2015-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку приватизацие зэраш\идин программэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 18, 2014-рэ илъэс N 277

Зэхэзыщагъэр

УРЫС-КАВКАЗ ЗАОР ЗАУХЫГЪЭР ИЛЪЭСИ 150-РЭ ЗЭРЭХЪУРЭМ ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Къэгъэлъэгъоныр Истамбул къыщызэІуахыщт

Урыс-Кавказ заор заухыгъэр илъэси 150-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ сурэт къэгъэлъэгъон гъэтхапэм и 10-м Истамбул къыщызэІуахыщт. Адыгэ Республикэм исурэтышіхэм я Союз итхьаматэу Хъуажъ Рэмэзанэ зэхахьэм хэлэжьэщт.

— «ГъашІэм илъэуж». Джары сурэтхэм якъэгъэлъэгъон зэреджагъэхэр, — къытиlуагъ Хъуажъ Рэмэзанэ гъогу зыщы-

Тыркуемрэ Адыгеимрэ анэмыкізу сурэтхэм якъэгъэлъэгъон хэлэжьэщтхэр ошІэха?

- Абхъазыр, Къэбэртэе-Бэлъкъарыр, Къэрэщэе-Щэрджэсыр Тыркуем рагъэблэгъагъэх. Зэо мехалпест еспыляетием дестыских яискусствэкІэ къаІотэщтыр мымакІзу сэльытэ.
  - Рэмэзан, Тыркуем ащ фэдэ Іофыгъо ин щызэхэщэгъэным

хэта кіэщакіо фэхъугъэр?

Общественнэ зэхахьэхэм егъэжьапІэхэр ашІыгъэх. Хабзэм икъулыкъушІэхэр ІэпыІэгъу къызэрэтфэхъухэрэм ишІуагъэкІэ тиІофхэр дэгъоу лъыдгъэкІотагъэх. Адыгеим культурэмкІэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт, АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр зэхэщэн ІофыгъохэмкІэ яшІуагьэ къытагьэкІы, тхьаегъэпсэух.

— Гъэзетеджэхэр къыкіэупчІэх сурэтхэу Тыркуем

къыщыжъугъэлъэгъощтхэм.

- ПэтІыощэ Феликс, Бырсыр Абдулахь, Къат Теуцожь, Умэрэ Султіан, Лэупэкіэ Нурбый яІофшІэгъэ 40 Тыркуем тэщэх. ЗэкІэри Урыс-Кавказ заом къытегущыІэх.
  - ЗыцІэ къепІогъэ сурэтышІхэм Хъуажъ Рэмэзанэ ахэт. Сурэтхэм гупшысэ шъхьаlэу ахэлъыр къытаІоба.

Заом тхьамык агъоу къытфихьыгъэр сурэтхэм къыраІотыкІы. Ащ дакІоу, лъэпкъхэр зэпэблагъэ шІыгъэнхэм, мамыр псэукІэр гъэпытэгьэным сурэтышІхэр дэлажьэх. НыбжьыкІэхэр тарихъым нахьышоу щыдгъэгъуазэхэ тшІоигъу.

— Тыркуемрэ Адыгеимрэ язэпхыныгъэхэр искусствэм зэригъэпытэрэм сыда къепіоліэщтыр?

- Тиартистхэр, сурэтышІхэр Тыркуем бэрэ макlox. Урысыем инароднэ сурэтышІэу Къат Теуцожь исурэтхэм якъэгъэлъэгьон Тыркуем зыщызэхещэм, бысымхэр дэгъоу къыпэгъокІыгъагъэх, Мыекъопэ къэлэ администрацием ипащэхэр ащ щыгъуазэх. Анкара и Чанкайскэ район иадминистрацие ипащэу Булент Танык рэзэныгъэшхо зэрэфыряІэр зэрытхэгьэ тхылъыр фысагъэхьыжьы. КъэкІошт уахътэм телъытагъэу администрациехэм местихт в qитшеlшадеееqee фоl

– Шъуигухэлъхэр къыжъудэхъунхэу шъуфэсэю.

Тхьауегъэпсэу. Сурэтым итыр: Хъуажъ Рэ-

ыкІи къыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ

ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм

иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: Урысые Федерацием

хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-

ІэсыкІэ амалхэмкІэ

и Министерствэ

и Темыр-Кавказ

-ы гъэ Горы-

шІапІ, зэраушыхьа-

тыгъэ номерыр

ДЗЮДОР. КЪЫБЛЭ ШЪОЛЪЫРЫМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Тюмень кіощтхэр тэшіэх

Урысыем и Къыблэ шъолъыр дзюдомкІэ изэнэкъокъу Адыгэ къэралыгъо университетым гъэтхапэм и 1 — 2-м щыкіуагъ. Илъэс 23-м нэс зыныбжь кіалэхэмрэ пшъашъэхэмрэ текіоныгъэм фэбэнагъэх. Апэрэ ыкіи ятіонэрэ чіыпіэхэр къэзыхьыгъэхэр Урысыем икізух зэіукіэгъухэу мэлылъфэгъу мазэм Тюмень щызэхащэщтхэм ахэлэжьэщтых.

Зэнэкъокъур рагъэжьэным ыпэкІэ Урысыем спортымкІэ имастер хъугъэхэм — ФыІэпшъэ Щамил, Заяна Харцхаевам, Бат Аскэр афэгушІуагъэх. ЗэхэщакІохэм аціэкіэ Кіое Хьазрэтрэ Михаил Бабаевымрэ гущыІэ фабэхэр

спортсменхэм афаlуагъэх, мастер зэрэхъугъэхэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэр аратыжьыгъэх.

Адыгэ Республикэм ыцІэкІэ зэнэкъокъум хэлэжьэгъэ кlалэхэм апэрэ чыпитф къызэрахьыгъэр гъэхъагъэкІэ афэтэлъэгъу. Купэу зыхэтхэм чемпион щытхъуцІэр къащызыхьыгъэхэр: Делэкъэрэ Рустам, кг 60, Бат Аскэр, кг 73-рэ, Тулпэрэ Айдэмыр, кг 81-рэ, Хьакурынэ Хьазрэт, кг 100, Мэлыщэ Ахьмэд, кг 100-м къехъу. Ятіонэрэ чіыпіэхэр къыдэзыхыгъэхэр: Мерэм Андзаур, кг 60, Арман Галстян, кг 100. Ящэнэрэ чІыпІэхэр зыфагьэшъошагьэхр: Чэсэбый Абрек, кг 66-рэ, Нартэкъо Артур, кг 81-рэ, Чэтэо Заур, кг 73-рэ.

Краснодар краим фэбэнагъэхэу Къэлэшъэо Заур, кг 60, апэрэ чІыпіэр, Шъхьэлэхъо Рустам, рэ, Елена Ткаченкэр, кг 48-рэ, кг 100, ящэнэрэ чІыпІэр къэзыхьыгъэхэри къахэтэгъэщых.

Бат Аскэр купэу зыхэтыгьэм дэгъоу зэрэщыбэнагъэм имызакъоу, зэlукlэгъухэм ухьазырыныгъэу къащигъэлъэгъуагъэм тигьэгушІуагь, тренерхэр ашІогьэшІэгъонэу лъыплъагъэх. Хьакурынэ Хьазрэт, Тулпэрэ Айдэмыр, Мерэм Андзаур, нэмыкІхэми уащытхъуныр яфэшъуаш.

Пшъашъэхэм язэнэкъокъу, кlaлэхэм афэдэу, купи 7-м щыкІуагъ. Заяна Харцхаевам, кг 70-рэ, апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Сусана Димоксян, кг 63-рэ, ятІонэрэ хъугъэ. Артынэ Фатимэ, кг 57ящэнэрэ чІыпІэхэр къахьыгъэх.

Тренерхэу Бэджыдэ Вячеслав,

Бэстэ Сэлым, Беданэкъо Рэмэзан, Акъущэ Мыхьамод, Нэпсэу Бислъан, Нэпсэу Байзэт, Тулпэрэ Аскэрбый апэрэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр агъасэх.

Ильэс зэфэшьхьафхэм тиреспубликэ щытхъур къыфэзыхьыгъэ спортсмен ціэрыіохэу Емыж Арамбый, Хьасанэкъо Мурат, Лъэцэр Хьазрэт, Абрам Агамирян, нэмыкІхэри алырэгъухэм ащыбэнагъэхэм яплъыгъэх, ныбжьыкІэхэм гущыІэгъу афэхъугъэх.

Сурэтхэм арытхэр: шэмбэтым зэнэкъокъум щыбэнагъэхэу хагъзунэфыкіырэ чіыпіэхэр къыдэзыхыгъэхэр; алырэгъум щызэбэных.

ПИ №ТУ23-00916 Зыщыхаутырэр OAO-y

«Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4000 Индексхэр 52161 52162 Зак. 582

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 **З**ЫЩЫКІЭТХЭГЪЭХЭ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр НэпшІэкъуй 3ayp

ФУТБОЛ

Стадионым тіысыпіэ нэкі ерэмыі

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» 2013 — 2014-рэ илъэс ешІэгъум пиублэжьынымкІэ зы мазэ къэнагъ. Мы мафэхэм ныбджэгъу зэіукіэгъухэр зэхещэх.

 Футболисти 10-м нахьыбэ къедгъэблэгъагъ, — elo «Зэкъошныгъэм» итренер _шъхьаlэу Шыумэфэ Рэмэзан. — Ешlэгъухэм

апэрэхэм ащыщхэу ахэлэжьэщтхэм якъыхэхын тыпылъ.

БлэкІыгъэ шэмбэтым «Зэкъошныгъэм» зигощи, уплъэкlун ешІэгъу стадионэу «Юностым» щызэхищагь. Апэрэ командэр 4:0-у ятІонэрэм текІуагъ.

ЕшІэгъур заухым къэлэпчъэІутэу Кирилл Кондратьевым, Александр Волковым, Михаил Суршковым, Дэтхъужъ Адам, Щыко Руслъан, нэмыкІхэм гущыІэгъу тафэхъугъ.

Футболистхэм зэгурыІоныгъэ ахэлъ, ауж къинэрэ командэхэм «Зэкъошныгъэр» къахэкІыжьыным яшъыпкъэ рахьылІэщт.

- Стадион зэтегьэпсыхьагьэ тикомандэ зэрэфашІырэм тегъэгушІо, футболыр зикІасэхэу ешІэгьухэм яплъы зышІоигьохэм тіысыпіэ нэкі амыгъотыжьэу тиешіэгъухэм къякІолІэнхэм тыкІэхъопсы, — къытиІуагъ нэгушІоу Михаил Суршковым.

Ащ иеплъыкІэхэм дырагъэштагъ тикомандэ бэмышІэу аштагъэхэу К. Кондратьевымрэ А. Волковымрэ.

> Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.